БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 7 (16.697). | 9 январь 1977 йил, якшанба | Баҳоси 2 тийин.

ГЎШТ—ДАВЛАТГА

ТЕРМИЗ. (ЎзТАГ). «Ҳазорбоғ» совхози Сурхондарё областида биринчи бўлиб 1977 йил ҳисобига гўшт топширишга киришди. Термиз гўшт комбинати хўжаликдан минг центнердан кўпроқ маҳсулот, асосан чўчқа гўшти қабул қилди. «Ҳазорбоғ» совхозининг чўчқачилик фермаси — областдаги энг йирик фермадир.

«Сурхон» совхози, Шеробод колхозлараро бўрдоқичилик пункти ва бошқа хўжаликлар ҳам янги йил ҳисобига муваффақиятли равишда гўшт тайёрламоқдалар.

* * *

НАМАНГАН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленуми қарорларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ этаётган Тўрақўрғон районидаги «Намуна» колхози чорвадорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Гўшт тайёрлаш бўйича ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили учун белгиланган план адо этилди.

Тайёрлов пунктларига 46 тонна юқори семизликдаги гўшт етказиб берилди. Бу муваффақиятга Мирҳайдар Шарофитдинов, Олимжон Бўтабоев, Саримсоқ Икромов каби чорвадорлар катта ҳисса қўшдилар.

ЧОРВАЧИЛИКДА ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР САРИ

Юбилей йилида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда янги, ёрқин саҳифа битишга даъват этаётган КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи колхозчилари, совхозларининг ишчилари, механизаторлари, олимлари, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, қишлоққа материал-техника воситалари етказиб берувчи саноат ходимларига, барча меҳнаткашларига Мактуби амалий фаолият учун жанговар программа ҳисобланади.

КПСС Марказий Комитетининг Мактубига ҳамда ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда олға қараб катта қадам ташлашга даъват билан майдонга чиққан Киев области чорвадорларига КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев йўллаган табрик хатига жавобан республикамиз колхоз ва совхозларида мажбуриятлар қайта кўриб чиқилиб, янги марралар белгиланмоқда, Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига мусобақа тобора кучайтирилмоқда.

—Киев области чорвадорларининг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга йўллаган хати, Леонид Ильичнинг киевликларнинг янги ватанпарварлик ташаббусига юксак баҳо бериб қайтарган жавоби бизни ғоят-да тўлқинлантириб юборди, — дейилади Тошкент областининг чорвадорлари редакцияга юборган хатда. — Бу муҳим ҳужжатни муҳокама қилиб, ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида колхозлар ва совхозларда гўшт етиштиришни 38 минг тоннагача, сутни 138 минг тоннага, тухумни 240 миллион донага етказишга қарор қилдик. Бу 1976 йилда эришилган даражадан анча кўпдир.

Самарқанд областининг чорвадорлари ўзларининг янги социалистик мажбуриятларида қуйидагиларни баён этдилар: областда чорвачиликни хўжаликлараро кооперациялаш замирида ихтисослаштириш ва концентрациялаш тугалланяпти, фермаларни реконструкциялаш ва комплекс механизациялаш ўтказиляпти. Ана шуларга таяниб беш йилликнинг иккинчи йили план топшириқларини анча ошириб бажаришга, давлатга 35 минг тонна гўшт, 84 минг тонна сут, 57 миллион дона тухум сотишга қарор қилдик. Бу планда кўзда тутилганидан 4,3 минг тонна кўп гўшт, 13 минг тонна зиёд сут ва 10 миллион дона ортиқ тухум демакдир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу ажойиб ташаббусларни маъқуллади, область ва район партия комитетларига, колхозлар ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига ўз имкониятлари ва резервларини ҳисоблаб чиқиб, 1977 йилда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтиришга қаратилган амалий чора-тадбирлар кўришни топширди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш, чорва моллари, паррандалар маҳсулдорлигини ошириш учун бошланган мусобақага шу кунларда республикамизнинг кўплаб янги-янги районлари, колхозлари ва совхозлари, минглаб қишлоқ меҳнатчилари қўшилмоқда. Партия комитетлари, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжаликларнинг раҳбарлари чорвадорларнинг оммавий ташаббусларини кенгайтиришлари ва қўллаб қувватлашлари, мусобақа иштирокчиларининг ўз маҳоратларини намойиш этишлари, юқори унум билан ишлашлари учун ҳамма шароитларни яратиб беришлари, қишлоқ меҳнатчиларини чорвачиликни ривожлантириш программасини муваффақиятли амалга оширишга сафарбар этишлари лозим.

Хўжаликларнинг ички резервларини қидириб топиш ва ҳаракатга келтириш зарур, шу қишлов давридаёқ маҳсулотлар тайёрлашда анча юқори кўрсаткичларга эришиш, ўнинчи беш йилликда бу тармоқнинг бир маромда ўсишини таъминлашга мустаҳкам замин яратиш, давлатга маҳсулотлар сотишни бир мунча кўпайтиришга эришиш учун бутун имкониятларни ишга солиш лозим.

Ҳозир чорвадорларимиз жиддий синовдан ўтмоқдалар. Чорва қишловини, хусусан узоқ яйловларда қўйлар қишловини муваффақиятли ўтказиш учун янада зўр ғайрат билан меҳнат қилиш керак. Чорвадорларимиз фаолиятидаги бугуннинг муҳим вазифаси маҳсулотлар етиштиришни планли равишда кўпайтириб бориш учун резервларни сафарбар этишдан иборат. Колхозлар ва совхозлар бу йилги қишловга етарли озуқа жамғардилар, ундан рационал фойдаланишга эришиш керак. Шу мақсадда дағал хашаклар майдаланиши, тўла рационли аралаш озуқалар тайёрланиши керак. Ҳамма запас озуқани сарфлаш устидан қаттиқ назорат ўрнатилиши, эгасизлик, жамоат бойлигига нотўғри муносабатда бўлиш ҳолларига барҳам берилиши даркор.

Томди, Конимех, Шофиркон, Бойсун районларининг қатор хўжаликларида айрим нуқсонлар туфайли чорва моллари, хусусан қўйларнинг ориқлашига йўл қўйилди. 1976 йилда Хатирчи, Советобод, Ховос районлари давлатга гўшт сотиш, Денов, Шеробод, Ургут, Поп, Чуст, Ворошилов, Бағдод, Кегайли ва бошқа айрим районлар сут сотиш планларини барбод берди. Кўпчилик хўжаликларда озуқадан нотўғри фойдаланилиши, чорва моллари ёмон боқилиши оқибатида сигирларнинг сут бериши камайтириб юборилди. Чорва моллари кутилганича тош босмаётгани, бўрдоқи ва сўқимга боқиш чўзиб юборилаётгани туфайли кўзда тутилган миқдорда гўшт олинмаяпти. Бунга барҳам беришимиз керак. Энг муҳими — фурсатни қўлдан бой бермаслик, чорва моллари парваришидаги нуқсонларни тугатиш, ферма чорвадорларининг эътиборини сигирлардан олинадиган сутни кўпайтириш, молларини семиртириш, гўштга топшириладиган моллар вазнини оширишнинг интенсив методларини жорий этиш, қишловни намунали ўтказишга қаратиш, емдан рационал фойдаланишни таъминлаш, олинган наслни тўла сақлаб қолиш зарур.

Ҳар қандай ишнинг муваффақиятини кадрлар ҳал қилади. Чорвадорларнинг ишбилармонлигини ошириш, уларнинг иш шароити ва маиший аҳволини яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилиш партия ташкилотларининг шарафли бурчидир. Коммунистлар ферма ходимларининг ташаббускорлигини социалистик мусобақанинг таъсир кучини оширишда, қабул қилинган мажбуриятларнинг ижроси учун масъулият ҳиссини кучайтириш руҳида тарбиялашда бош-қош бўлмоқлари даркор.

Ўтган йилларда республикамизнинг кўпчилик районларида чорвачиликни тараққий эттириш бўйича бой тажрибалар тўпланди. Бироқ бу тажрибалар ҳар доим ҳам кенг кўламда оммалаштириляпти деб бўлмайди. Айрим ҳолларда меҳнатни ташкил қилишдаги илғор методлар ва прогрессив технология шу хўжалик чегарасидан ташқарига чиқмай қолмоқда, мусобақани ташкил қилиш, мажбуриятлар ишлаб чиқишда тўла ҳисобга олинмаётир. Партия, совет ва хўжалик органларининг бурчи ишнинг ана шу томонларига эътиборни кучайтириш, фан ютуқлари, илғорлар тажрибасини амалга оширишда раҳбарлар ва мутахассисларнинг масъулиятини оширишдан иборатдир.

Бундан кейин ҳам ихтисослаштириш ва концентрациялаш йўлидан дадил олға бориш, хўжаликлараро кооперациялаш негизида саноат асосидаги чорвачиликни ривожлантириш, фермаларга прогрессив технологияни жорий қилиш, насл олишни бир маромда ташкил этиш, чорва маҳсулдорлигини ошириш борасида изчиллик билан иш олиб бориш керак. Чорвачиликнинг паррандачилик каби тармоғига ҳам эътибор кучайтирилиши лозим. Лекин бу тармоқда ҳали анча нуқсонлар бор.

Чорвачиликда самарадорлик учун курашда коллективларнинг юқори меҳнат маданияти учун мусобақасини ҳар томонлама авж олдириш, меҳнат унумдорлигининг муттасил ўсиб боришига эришиш керак. Ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларнинг барча воситалари, моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг бутун системаси ҳаракатга келтирилсин.

Гўшт, сут, тухум ва бошқа хил чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, аҳолининг бундай маҳсулотларга бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш қишлоқ меҳнатчилари, хусусан чорвадорларимизнинг шарафли бурчидир.

ОКТЯБРЬ 60

ПАРТИЯ ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА ДАЪВАТ ЭТМОҚДА

БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИ КАБИ РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲАМ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОЛХОЗЧИЛАРИ, СОВХОЗЛАРИНИНГ ИШЧИЛАРИ, МЕХАНИЗАТОРЛАРИ, ОЛИМЛАРИ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МУТАХАССИСЛАРИГА, ҚИШЛОҚҚА МАТЕРИАЛ-ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИ ЕТКАЗИБ БЕРУВЧИ САНОАТ ХОДИМЛАРИ, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА МАКТУБИНИ ЗЎР ҚОНИҚИШ БИЛАН КУТИБ ОЛДИЛАР. УЛАР ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА МАМЛАКАТ ЭКОНОМИКАСИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШ, ВАТАНИМИЗ КУЧ-ҚУДРАТИНИ МУСТАҲКАМЛАШГА АЗМУ ҚАРОР ҚИЛМОҚДАЛАР.

КПСС Марказий Комитети Мактубидан руҳланган Тошкент область Урта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз механизаторлари 1977 йилда қишлоқ хўжалигида юксак марраларга эришишга, социалистик мусобақага актив қўшилишга ва Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги шарафига янги, ёрқин саҳифалар битишга бел боғладилар. Суратларда: (ўнгдан) 1. Колхоз ремонт паркида янги экиш мавсумига тахт қилиб қўйилган «пўлат от»лар сафи. 2. Хўжаликнинг илғор механизаторлари — Рўзимат Дўсов ва Қаҳҳор Мирюсупов ўртоқлар.

А. Тўраев фотолари.

КПСС Марказий Комитети ҳисоблайдики, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари дала ва фермаларда юксак уюшқоқликни, аниқ иш маромини таъминлаш, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришида ҳеч қандай узилишга, бекор туришга, «бўш» кун бўлишига йўл қўймаслик учун ҳамма чораларни кўришлари лозим. Ҳар бир меҳнат соатида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш ишига конкрет ҳисса қўшилиши керак. Ишлаб чиқилган хўжалик планларини амалга ошириш учун ҳар томонлама ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб бориш билан мустаҳкамланиши, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг ҳал қилувчи участкалари алоҳида контрол остига олиниши лозим. Шак-шубҳа йўқки, мўл ҳосил учун, чорвачиликни янада юксалтириш учун курашда ҳамиша бўлганидек, бу йил ҳам қишлоқ коммунистлари ва комсомоллари биринчи сафларда бўладилар, маҳорат, серунум меҳнат, уюшқоқлик ва интизом намунасини кўрсатадилар.

(КПСС Марказий Комитетининг Мактубидан).

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ЯНАДА ОШИРАМИЗ

ЗИЕВУДДИН, 8. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали). Пахтачи районидаги Киров номли колхознинг деҳқонлари ўтган 1976 йилни муваффақиятли якунладилар. Ҳар гектаридан 47,5 центнердан пахта топшириб районда биринчи ва Самарқанд области бўйича иккинчи фахрли ўринни эгалладилар. Колхознинг Барноқул Облоқулов, Теша Қўзибоев, Азим Эшпўлатов, Мухтор Тўхтаниёзов, Облоқул Раҳимов, Офтоббиби Қодирова бошлиқ бригадалари гектар бошига 51-56 центнердан «оқ олтин» топширишиб йиллик планини қарийб бир ярим баравардан бажардилар. Колхозда етиштирилган ҳосил тез, сифатли йиғиштириб олинди. Бунда механик-ҳайдовчилар зўр ташаббус кўрсатдилар. Машина терими плани ошириб бажарилди. Ҳар бир терим агрегати бункеридан ўрта ҳисобда 192 килограммдан пахта тўкилди.

Колхозда юқори ҳосил эвазига колхозчиларнинг ва механизаторларнинг иш ҳақи 30 процент ошди. Ҳар иш куни қиммати бундан олдинги йилга нисбатан бир ярим сўм ортди.

Пахтакорларимиз КПСС Марказий Комитетининг колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, олимлар ва барча меҳнаткашларга қарата Мактубини, — деди колхоз правлениесининг раиси, Ленин ордени кавалери Қурбон ака Ражабов,— баланд руҳ билан кутиб олдилар. Мактубни радио орқали ва газеталардан ўқиб, ўрганиб партиямизнинг чақириғига жавобан юбилей йилида ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта топширишга аҳд қилдилар. Бу юксак мажбуриятни бажариш учун ички имконият ва резервларни белгилаб олдик. Ўтган йили учта бригадамиз колхознинг ўртача ҳосилидан кам пахта етиштирди. Иккита бригадамизда ҳосилдорлик 38 центнер атрофида бўлди. Ана шуларни ҳисобга олиб ҳосилдорликни юбилей йилида камида 48 центнерга етказамиз. Биз бекорчи йўл, ариқлар, қийтиқ ерларни йўқотиб, текислаб ерга ер қўшяпмиз. Шулар ҳисобига бу йил ялпи пахта етиштиришни анча кўпайтирамиз.

Колхозда пахта ери кузда икки ярусли плуг билан чуқур ҳайдалган эди. Гектарига 450 килограммдан суперфосфат, 15 тоннадан маҳаллий ўғит солинган эди. Шу кунларда қишки яхобни оммавий равишда бошлаб юбордик. Суғориш шохобчалари тозалаб бўлинди. Ҳозир барча куч маҳаллий ўғит тўплашга сафарбар этилган. Бунинг учун алоҳида бригада ташкил этганмиз. Фермалардан, қўралардан маҳаллий ўғит ташиш қизғин бормоқда. Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонти тугалланаёзди. Механизаторларнинг ўқиши давом эттирилмоқда. Кўклам экишига пухта тайёрлик кўриш юзасидан қатъий график тузиб, уни амалга ошириш тадбирларини кўрмоқдамиз.

Л. ЭРГАШЕВ.

МАКТУБДАН РУҲЛАНИБ

«Сифатга алоҳида эътибор берилиши керак. Кейинчалик машина механизмларининг бекор туриб қолиши, муддатларнинг ўтиб кетиши, ҳосилнинг бой берилиши аламини тортгандан кўра, ҳозир, ҳали вақт борида ҳар бир машинани қайта-қайта текшириб чиққан яхшироқдир» — дейилади КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи колхозчилари, совхозларининг ишчилари, механизаторлари, олимлари, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, қишлоққа материал-техника воситалари етказиб берувчи саноат ходимларига, барча меҳнаткашларига Мактубида. Бу сўзлар биз «Чирчиксельмаш» заводи коллективи зиммасига ҳам жуда катта масъулият юклайди. Мактубдан руҳланган корхонамиз коллективи айни кунларда «СКО-3,6» маркали кўсак узадиган машиналар, «КРХ-3,6» маркали универсал культиваторлар ва ариқ қазийдиган агрегатлар, юзлаб эҳтиёт узеллар, деталлар, бутлаш қисмлари кўплаб ишлаб чиқариш билан уларни дала бошида деҳқонни доғда қолдирмаслиги учун қайта-қайта текширувдан ўтказмоқдалар, синаб кўрмоқдалар.

Партия Марказий Комитети юбилей йилида совет кишиларининг меҳнатда янги, ёрқин саҳифалар битишига катта ишонч билдирган экан, бу ҳар бир совет кишиси учун юксак шарафдир. Машинасозларимиз бу йил кўкламги дала ишлари бошлангунга қадар планга қўшимча кўплаб ариқ қазийдиган машиналар, «КРХ-3,6» маркали культиваторлар ва пахта йиғим-терими давригача «СКО-3,6» маркали кўсак узадиган агрегатлар ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар. Буларнинг ҳаммаси шубҳасиз юбилей йилида етиштириладиган мўл-кўл ҳосилда катта роль ўйнайди.

Р. АҲМЕДОВ,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Чирчиксельмаш» заводининг слесари, Октябрь Революцияси ордени кавалери.

ҒАЙРАТ-ШИЖОАТ БИЛАН

Автобазамиз коллективи КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи колхозчилари, совхозларининг ишчилари, механизаторлари, олимлари, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, қишлоққа материал-техника воситалари етказиб берувчи саноат ходимларига, барча меҳнаткашларига Мактубини худди ўз корхонамиз аъзоларига қаратилган мактубдек қабул қилдик.

Шоферларимиз ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиб, давлат планларидаги рақамларнинг ошириб бажарилишига ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган йили ҳам худди шундай бўлган. Автомобиль паркидан фойдаланиш, машиналарнинг иш коэффициентини ошириш учун ички резервларни ишлаб чиқаришга дадил жорий қилдик. Йиллик топшириқни асосий иқтисодий, техникавий кўрсаткичлар бўйича ошириб бажардик. 2 миллион тоннага яқин халқ хўжалик юклари белгиланган манзилга етказиб берилди. Бу — пландагидан қарийб бир ярим баравар кўпдир. Эришилган ютуқларда Дамин Маматқулов, Доим Мавлонов сингари ҳамкасбларимнинг улуши катта бўлди. Улар айни кунларда янги йилимизнинг иккинчи квартали ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Биз шўрчилик транспортчилар жонажон партиямиз Мактубига амалий иш билан жавоб бериш мақсадида ўзимизнинг ҳамма имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигига қадар бажаришга, қишлоқ хўжалигига ҳар қачонгидан кўп минерал ва органик ўғитлар ташиб беришга сўз бердик.

Ражаб РЎЗИҚУЛОВ,
Сурхондарё область, Шўрчи районидаги 77-автобаза шофери.

«Ўнлар ташаббуси» амалда

Эллик ишчининг бири

— Корхонам — иккинчи уйим, коллективим — катта оилам...

Биз Ҳолида Тожиеванинг бу сўзларини айнан келтиряпмиз. Чиндан ҳам Ҳолида Тошкент химия-фармацевтика заводига ишга келганида эндигина 18 га тўлиб-тўлмаган ёшгина қиз эди. Дастлабки кезлар бу ердаги мураккаб автоматлар, турли хил реакциялардан ҳосил бўлаётган химиявий қотишмалар, дори-дармонлар унга жуда «сирли»дек туюлди.

Кунлар ўтаверди... Ҳафталар кетидан ойлар келди. Ҳолида ишга эрта келиб, кеч қайтишга, ҳар куни янги бир жараённи ўрганиб олишга, нормасига норма қўшиб боришга астойдил ҳаракат қилди. Тайёрланган дориларни махсус қоғозларга жойлаштиришдан тортиб, мураккаб автоматларда ишлаш маҳоратигача бўлган йўлни сабр-тоқат билан босиб ўтди. Таблеткали дорилар ишлаб чиқариш, ёндаш касбини ҳам эгаллаб олди. Интилиш, тиришқоқлик, ишга бўлган ҳалол муносабат ҳаммаси унга қувонч кетидан қувонч келтирди. Илгари кунлик нормасини аранг бажарган Ҳолида вақтлар ўтиб, уни 150-170 процентга етказадиган бўлди.

КПСС XXV съездига қизғин тайёргарлик кезлари эди. Матбуотда бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажаришга аҳд қилган ўн илғор ишчининг ватанпарварлик ташаббуси эълон қилинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган бу қимматли ташаббус тезда қанот ёйди. Сафдошлар, издошлар сони кун сайин ортиб борди. Уларнинг бири Ҳолида эди.

— Ҳолиданинг ташаббусга қўшилиш нияти борлигини ўша куннинг эртасигаёқ билганман, — деб ҳикоя қилади таблеткали дорилар цехи бошлиғи Лидия Вдовина, — биз уни қўллаб-қувватладик. Бугун эса ундан жуда хурсандмиз. У ўз сўзини ҳам, бизнинг ишончимизни ҳам оқлаяпти. Меҳнат календарида 1978 йил бошланди.

Коммунистик меҳнат зарбдори Ҳолида Тожиева — корхонада маррадан анча ўзиб меҳнат қилаётган 50 ишчининг бири. Ўтган йилнинг якунлари бўйича корхона ишчи-хизматчилари ўртасидаги мусобақада ғолиб чиқди.

Заводга бундан 18 йил муқаддам қадам қўйган Ҳолидани эндиликда коллективдагилар ҳурмат билан тилга олишади. У ўзи айтганидек, иккинчи уйи — корхонасида, катта оиласи — коллективда униб-ўсган, иззат-обрў топган кўп сонли пешқадам ишчилар сафида икки беш йиллик марраси сари дадил интиляпти.

Л. ЯКОВЛЕВА.

ЮКСАК МАРРАЛАР

Партия XXV съезди номли Наманган аврли газламалар комбинатининг коллективи беш йилликнинг иккинчи йили меҳнат вахтасига «Октябрнинг 60 йиллигига қадар йиллик планни бажарамиз!» деган шиор остида қадам қўйди. Шойи тўқувчилар бу йил 47 миллион сўмлик, яъни ўтган йилдагидан йигирма беш процент кўпроқ газлама ишлаб чиқаришлари ва реализация қилишлари керак. Қувватларни кўпайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш маҳсулот ишлаб чиқаришни ўстиришнинг гаровидир. Бу ерда яна битта — бешинчи тўқувчилик цехи ишга туширилди, янги бўёқчилик цехи ишга туширилиш арафасида турибди.

Тўқимачилар январь ойининг биринчи куниданоқ юксак социалистик мажбуриятга яраша зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. Корхона кунига 460 минг метр, яъни белгиланганидан 14 минг метр кўп шойи газлама чиқармоқда.

(ЎзТАГ мухбири).
Наманган.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ПАХТА КАРТАСИ

1977 йил Ўзбекистонда районлаштирилган пахта навлари ва янги пахта навларини жойлаштириш картаси тузиб чиқилди. Унда селекциячилар ва илмий марказлар эришган ютуқлар назарда тутилди, шу экиндан мўл ҳосил олиш мумкин бўлган истиқболли районлар белгилаб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги пахта уруғчилиги бошқармасининг бошлиғи В. М. Малинин бундай дейди:

— Кўкламда пахтакорлар яхши маълум «Тошкент-1» навидан ташқари 15 хил нав оладилар. Янги «Қизилровот» нави 156 минг гектар ерда — бултургидан уч баравар кўп ерда экилади. Фарғона водийсидан ташқари Қашқадарё, Сурхондарё ва Тошкент областларидаги хўжаликлар ҳам шу навни етиштирадилар. «Тошкент-1» навидан чиқарилган «Қизилровот» нави вилтга чидамли ва толаси яхшиланган бешинчи типга киради.

Вилтга чалинмаган ерларга районлаштирилган «Чимбой-3010» нави энди мамлакат пахтачилигининг шимолий зонаси бўлмиш Қорақалпоғистонда бир ярим баравардан кўпроқ майдонни эгаллайди.

Республиканинг жанубида экиладиган ипак пахта далалари 13 минг гектар кўпаяди. Сурхондарё ва Бухоро областларида 5904 ва «С-6030» навлари билан бир қаторда янги ва толаси биринчи типга кирувчи «С-6037» нави ҳам экилади.

Бултур Бухоро воҳасида 700 гектар ерга «С-2602» нави экилди. Олим Ф. Войтенок Мексика пахтаси билан Америка пахтасидан чиқарган бу дурагайнинг сифатлари яхши: толаси тўртинчи типда бўлди ва мўл ҳосил берди. Масалан, Ғиждувон районидаги Калинин номли колхозда шу нав «Тошкент-1» нави билан бирдай шароитларда парвариш қилинган эди, лекин «С-2602» нави гектар бошига 1,6 центнердан кўпроқ пахта берди. 1977 йилда янги нав Қарши чўли билан Бухоро областида қарийб олти минг гектар ерни эгаллайди.

Пахта даласининг бошқа хил янгиликлари ҳам бор. Учта нав давлат синовидан ўтади. Дефолиация қилинмаса ҳам баргини ўзи тўкаверадиган «АН-402» нави Избоскан районидаги Охунбобоев номли колхозда текшириб кўрилади. Навоий районидаги «Нарпай» совхозида синаладиган «Экспресс» нави эса, «Тошкент-1» навига нисбатан 5-7 кун барвақт очилади.

Москва районидаги «Ленинград» колхозида «АН — Ўзбекистон-3» нави иккинчи йил синаб кўрилади. У «Тошкент-1» навига нисбатан йирикроқ кўсаклайди ва 5 центнер қўшимча ҳосил беради.

Ўзбекистонлик олимлар, деди пировардида В. М. Малинин, бошқа хил янги навларни ҳам чиқардилар. Беш йиллик охирига бориб, бу навлар колхоз ва совхоз далаларида экилади.

ИЛЬИЧНИНГ ЖУРНАЛИСТИК БИЛЕТИ

Владимир Ильич Ленин ўзини журналист, адабиётчи деб ҳисоблар эди. У мисли кўрилмаган редактор, оташин публицист-курашчи, партиямиз матбуотини яратувчидир. Владимир Ильич ўз революцион фаолиятининг бошидаёқ бундай деган эди: «Мен ишчилар учун ёзиш имкониятидан бошқа ҳеч нарсани бунчалик истамасдим, ҳеч нарсани бу қадар кўп орзу қилмасдим».

7 январь куни В. И. Ленин номига СССР Журналистлар союзи аъзосининг 1-рақамли билети ёзилди. Билетни тантанали расмийлаштириш «Правда» газетасининг мажлислар залида олиб борилди. Бу ерда марказий газеталар, журналлар, информация агентликлари, телевидение ва радионинг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлдилар.

СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Правда» газетасининг бош редактори В. Г. Афанасьев биринчи рақамли билетни имзолади.

Билет сақлаш учун КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтига топширилди.

(ТАСС).

Сифат кўрсаткичи — фаолиятимиз кўзгуси

ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ — ХАЛҚҚА

Ўнинчи беш йилликнинг ўтган биринчи йилини муваффақиятли якунлаб, пландан ташқари 55 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилган республикамиз Енгил саноат министрлиги корхоналари коллективлари янги — 1977 йилни ҳам зарбдор меҳнат билан бошладилар. Улар бу йил халқ истеъмол қиладиган молларнинг энг муҳим турларини ҳар қачонгидан кўп ишлаб чиқариш, эл-юртга ранг-баранг газлама етказиб бериш, сифатини ошириш, ассортиментини кўпайтириш учун социалистик мусобақанинг олдинги сафида боришга аҳд қилганлар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1976—1980 йилларда кўплаб талаб қилинадиган моллар ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳақида ва уларнинг сифатини ошириш чоралари тўғрисида»ги қарори барча Енгил саноат ходимларини яна ҳам янги марралар сари отлантириб юборди. Қуйида мухбиримиз Н. Саъдуллаевнинг шу муносабат билан Ўзбекистон ССР енгил саноат министри ўринбосари ўртоқ Ш. Шомуҳиддинов билан қилган қисқача суҳбатини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

— Аввало, республикамиз енгил саноатчиларининг ўнинчи беш йилликдаги дастлабки ютуқлари ва галдаги энг муҳим вазифалар ҳақида сўзлаб берсангиз?

— Партиямиз XXV съезди енгил саноат ходимларининг диққат-эътиборини ишлаб чиқаришни ривожлантиришни жадаллаштиришга, янги ва юқори сифатли газламаларнинг турини кўпайтиришга қаратди. Съезд қарорларини амалга ошириш учун курашиб, ишлаб турган корхоналарни қайта қуришга, уларни техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлашга, қувватларнинг лойиҳадаги даражасига тезда эришишга, янги тўқимачилик фабрикалари ва комбинатларни барпо этишга бўлган интилишларимиз олдимизга қўйилган вазифаларни изчил бажариб боришимизга имкон бермоқда.

Серқуёш республикамиз эндиликда мамлакатимизнинг фақат пахтачилик ўлкасигина эмас, балки тўқимачилик райони ҳамдир. Эсингизда бўлса, бундан уч йил муқаддам Бухорода улкан ип газлама комбинати ишга тушганди. Лойиҳа қуввати йилига 42 миллион квадрат метр чит газлама ва кўп миқдорда калава етказиб берадиган бу гигант корхона ишининг самаралари ҳозироқ яққол кўриниб турибди. Жумладан, комбинат ишга туширилиши билан Ўзбекистон йигириш хом ашёсини четдан олишдан қутилди, уни ўзи етказиб бера бошлади. Мамлакат турдош корхоналари ҳар йили бухоролик тўқимачилардан бир неча ўн тонналаб калава олмоқдалар. Эндиликда ўнинчи беш йилликнинг асосий йўналишларида кўзда тутилганидек, Андижон ва Нукусда ҳам ана шундай қувватга эга бўлган тағин икки комбинат қурилади. Шунингдек, халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқарувчи яна бир қатор корхоналар, чунончи, Хива ва Жиззахда гилам комбинатлари, Қувасойда чинни идишлар заводи, Жиззахда ип йигириш фабрикаси ва бошқа кўпгина объектлар қуриш мўлжалланади.

Беш йил ичида министрлик корхоналарида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 47 процентдан зиёдроқ кўпаяди. Ип газлама ишлаб чиқариш 1,7 баравар ошади ва 302 миллион квадрат метрга етади. Шойи газлама ишлаб чиқариш қарийб 1,4 баравар кўпайиб, 121 миллион квадрат метрдан ҳам ошиб кетади. Газлама типидаги нотўқима материаллар 2,7 баравар, ички трикотаж 1,5 баравар, устки трикотаж 1,6, кийим-кечак қарийб 1,5, чинни идишлар 2,1 баравардан зиёд кўпаяди.

Биргина шу йилнинг ўзида республикамиз енгил саноати маҳсулоти 3,4 процент, шу жумладан ип газлама 9, шойи газлама 6,5, чинни идишлар 7 процент кўпайтирилади. Буларнинг ҳаммаси, шубҳасиз, халқ фаровонлигининг тобора юксалишида, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг шу беш йилликда кўплаб талаб қилинадиган моллар ишлаб чиқаришни ривожлантириш, уларнинг сифатини ошириш чоралари тўғрисидаги қарорининг ҳаётга татбиқ этилишида катта роль ўйнайди.

— Ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва уларни техника билан қайта қуроллантириш ишлари қандай боради? Янги ва миллий газламалар тайёрлаш-чи?

— Газлама чиқарадиган янги қувватларни кўпайтириш билан бирга, ишлаб чиқаришни техникавий қайта қуроллантиришга катта аҳамият берамиз. Беш йил мобайнида министрликка қарашли корхоналарда кўплаб юқори самарали йигириш урчуқлари, пневмомеханик тўқиш машиналари, минглаб янги маркали тўқув станоклари ишга туширилади. Урчуқсиз ишлайдиган йигириш машиналари, мокисиз тўқув станоклари кўпаяди.

Шойи тўқиш соҳасида катта ўзгаришлар бўлади. Мокисиз тўқув дастгоҳлари кенг жорий қилинади. Биргина шунинг ўзи тўқувчиларнинг меҳнат унумдорлигини 3 баравар оширади. 1980 йилга бориб, тармоқда меҳнат унумдорлиги 30 процент, мамлакат енгил саноати учун лойиҳада мўлжалланган ўртача кўрсаткичдан эса 5 процент ортади. Лавсан аралаштирилган сорочка газламалари ишлаб чиқариш анча кўпаяди. Миллий газламалар — хон атлас, яхши пардоз қилинган бошқа турдаги харидоргир маҳсулотлар тайёрлаш икки баравар ортади. Шойи тўқиш корхоналарида газламаларни ўчмайдиган қилиб бўяш ва ғижимланмайдиган қилиб ишлаб чиқаришни таъминлайдиган янги техника воситалари жорий этилади. Шунингдек, нотўқима газламалар кўпаяди.

— Янги қарор асосида министрлик корхоналарида ишлаб чиқилаётган тадбирлар ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз?

— Энг аввало ип газламадан ва аралаш газламадан тикилган устки кўйлак, мўйнали бош кийим, джинси газламадан тикилган костюм, пайпоқ ва кўплаб талаб қилинадиган бошқа моллар ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг қувватларидан максимал фойдаланиш, янги-янги қувватлар барпо этиш тадбирларини кўраяпмиз.

Халқ эҳтиёжидаги моллар сифатига бўлган талабни янада оширишга, олий сифат категориядаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, беш қиррали белги остида чиқаётган моллар ҳажмини ўстиришга алоҳида эътибор берилади.

Шу йил охиригача халқ истеъмол қиладиган молларнинг энг муҳим турларини комплекс стандартлаш программасини ишлаб чиқамиз. Унда моллар сифатини ошириш ҳамда техникавий жиҳатдан мураккаб машина ва приборлар учун керакли узеллар ҳамда деталларни унификация қилиш кўзда тутилади. Бири ўрнига иккинчисини ишлатиш имкониятини таъминлаш мақсадида тайёр маҳсулот ҳамда бутлаш буюмлари, хом ашё, материаллар ишлаб чиқаришни тайёрлаш, синаш ва контроль қилиш, уларни ўраш, асраш, ташиш, ишлатиш ва ремонт қилиш методлари ҳисобга олинади. Бу ишларни ташкил қилишнинг ўзаро мувофиқлаштирилган стандартлари ва техникавий шартлари ишлаб чиқилади.

Республикамиз енгил саноатчилари халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ривожлантириш, айниқса сифатини яхшилаш, ассортиментини кенгайтириш ва янгилаш учун астойдил ҳаракат қиладилар. Партия ва ҳукуматимизнинг янги қарорини рўёбга чиқариш учун мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланиб, ўз олдиларида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга, план топшириқларини муддатидан илгари тўла ва ошириб бажаришга бутун кучларини сарфлайдилар.

«МЕТЕОР-2» ПАРВОЗДА

Ернинг сунъий йўлдошларидан фойдаланиб метеорология системасини янада ривожлантириш программасига мувофиқ 1977 йил 7 январь куни Совет Иттифоқида такомиллаштирилган борт аппаратлари бўлган «Метеор-2» метеорологик йўлдош учирилди.

Йўлдошда ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Команда-ўлчов комплекси йўлдошни бошқариб турибди. Ернинг сунъий йўлдоши «Метеор-2» дан олинадиган маълумотлар ишлаб чиқиш ва фойдаланиш учун СССР гидрометеорология марказига ҳамда атроф-муҳитни ва ернинг табиий ресурсларини ўрганувчи давлат илмий-тадқиқот марказига юборилади.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитетининг Мактуби республикамиз саноат корхоналари ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективларини янги меҳнат ғалабалари сари отлантириб юборди. Улар юбилей йилида ҳар қачонгидан баракали меҳнат қилиш, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш иштиёқи билан ишга киришдилар. Суратларда: (чапдан) 1. «Ўзбектекстильмаш» бирлашмаси экспериментал цехининг илғор ишчиси Б. Шапиро. 2. Тошкент экскаватор ремонт заводининг моҳир токарлари — А. Зокиров, Б. Шуренеев, Т. Полушкин ўртоқлар.

И. Глауберзон ва А. Тўраев фотолари.

ОДДИЙ ОДАМ — ОЛИЙ ОДАМ

БЎСТОН ЧИРОҚЛАРИ

ЛАВҲА

«Бўстон» нефть кони монтёри Жамолиддин Абдулҳакимов номига СССР Нефть саноати министрлигининг ишлаб чиқариш-техника ускуналарини жиҳозлаш ва хизмат кўрсатиш бошқармасидан қуйидаги мазмунда телеграмма келди:

«Узбекнефть» бирлашмаси бош директори
Уртоқ А. И. Исмоиловга
«Андижоннефть» «Бўстон» кони монтёри, КПСС XXV съезди делегати Жамолиддин Абдулҳакимовга.
СССР нефть саноати министри В. Д. Шашин кўрсатмасига асосан, КПСС XXV съезди делегати илтимосига кўра «Андижоннефть» «Бўстон» конига 1976 йил учун қўшимча битта экскаватор ажратилди.
Министрлик иш бошқарувчиси: Н. Н. СКОРИН».

Бу хушхабар кўп сонли коллектив ўртасида оғиздан-оғизга кўчди, Жамолиддинни ҳамма чин юракдан табриклаб, унга миннатдорчилик билдирди, оғир ер қатламларини кавлаш, электр кабеллари ётқизишни енгиллаштиришга мўлжалланган экскаваторни кўпдан орзу қилган касбдошлари ўз қувончларини яширолмадилар ва Жамолиддинни КПСС XXV съездига вакил қилиб юбориб, жуда тўғри иш қилганликларига яна бир карра қаноат ҳосил қилдилар.

* * *

Жамолиддин икки сой — Шаҳрихон ва Аравон сойлари ўртасидаги гўзал Кулла қишлоғида туғилди. Қишлоқнинг кун чиқиш томони Андижон адирига улашиб кетган, унинг ўркач-ўркач тепаликлари остида Шаҳрихон сойи жўшиб оқяпти. Сой соҳилларида обод қишлоқлар, нефтчилар шаҳарчаси қанот ёйган, худди шу ерда қирқинчи йилларда бир неча гидроиншоот каскадларига пойдевор ташланди. Жамолиддин кўпинча отаси бош бўлган пахтачилик бригадасининг дала шийпонига яқин сой ўзанларида бораётган ишларни томоша қилар, чор тарафда кеча-кундуз порлаб турган электр чироқлари сеҳридан узоқ ўйларга толарди.

— Уйимизга қачон чироқ туширамиз? — отасидан тез-тез сўрарди.

— Мана, ҳадемай электр станция битиб қолади, ўғлим, албатта туширамиз, — дерди ота унинг бошини силаб.

Отага электр станциядан таралган ёғду шуъласида ўғлини эркалатиш насиб бўлмади. Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Ўшанда Жамолиддин етти ёшда эди. Укалари билан етим қолди. Колхоз, маҳалла-кўй уларни ташлаб қўймади, ҳар томонлама моддий ва маънавий ёрдам беришди. Оилада энг каттаси Жамолиддин эди. Таниш-билишлари, йигит бўлиб қолдинг, энди хонадонда энг катта эркак сенсан, деб далда беришганда у еттинчи синфда ўқир, оч-наҳор кунларни ўз бошидан кечириб юрган бола эди. Кунлардан бир кун онаси Ҳосил опани яхши кайфият устида кўриб Жамолиддин кўпдан бери айта олмай юрган юрак сўзларини ўртага ташлади.

— Бирор жойга кириб ишласам деяпман...

— Қаерда ишламоқчисан, ким бўлиб? — сўради ундан онаси.

— Электрчи бўлсам. Иброҳим акага шогирд тушаман, — деди.

...Бундай қараганда электр монтёрлик касби жўндек кўринади. Аслини олганда, анча инжиқ, қалтис, зийраклик талаб қиладиган касб.

Жамолиддин устози Иброҳим ака билан қўлни-қўлга бериб меҳнат қилди, унинг ҳунарини зийраклик билан ўрганди. Исмоил ака пенсияга узатилгач, Жамолиддин унинг ўрнида қолди. 1960 йил унинг ҳаётида қувончли воқеа содир бўлди. У партия сафига ўтди, жамоат ишларида янада актив қатнашадиган бўлиб қолди. Жамолиддин ўз меҳнат постида ҳаммага ибрат кўрсатяпти, нефть чиқариш технологиясини такомиллаштириш, автоном установкалар самарадорлигини ошириш бўйича таклифлар киритди. Унинг таклифлари билан нефть чиқаришга боғлиқ бир қанча иш жараёнлари ихчамлаштирилди. Нефть булоғига юздан ортиқ резбали труба бир-бирига улаб туширилади. Маълум муддатда уни тозалаш ёки зудлик билан чиқариб олиш лозим бўлади. Бундай ҳолда ҳар бир труба қўл кучи билан бўшатилиб, тортиб олинарди. Жамолиддин бу ишни қўл билан эмас, бошқарув пультидан туриб автоматик тарзда қилишни таклиф қилди ва ўзи бош бўлиб амалга оширди.

Компрессор станциясининг газни ҳаводан, занг ва хас-чўпдан тозалаб, истеъмолга жўнатадиган задвижкаси қўл билан бошқарилар, бу айрим ҳолларда газни ошиқча сарфлаш ёки норма тақсимоти бузилишига сабаб бўларди. Жамолиддин Абдулҳакимов шогирди Набижон Абдиев билан биргаликда бу ҳақда кўп бош қотиришди. Илмий асарлар ўқишди, хилма-хил схемалар тузишди ва ниҳоят газ тақсимотини норма ўлчовига қараб автоматик тарзда бир меъёрда етказиб беришнинг йўли топилди.

— Съезддан қайтгач — дейди Жамолиддин, — кўрган-эшитганларимни бутун коллектив билан ўртоқлашдим. Шуни қувонч билан айтаманки, уюшқоқ коллективимиз янги беш йилликнинг тўнғич йили меҳнат зафарларининг баракали бўлишига эришмоқда. Биринчи ва иккинчи квартал планлари ҳамма соҳада анча ошириб бажарилди. Ўзим кунлик иш нормамни 120-130 процентдан адо этяпман. Қазиб олинган ҳар бир тонна нефть, ҳар бир куб метр табиий газ бойлигида ўз ҳиссам борлигидан фахрланаман.

Беш йиллик режаларим бор, буни конкрет мисолда ифода қилиш унча қийин эмас, нефть қудуқлари вишкалари бир дақиқа тўхтамаса, улар устида электр чироқлари нур сочиб турса...

Касбимизга ихлосманд ёшлар кўпаяётганидан бошим осмонга етяпти. Ҳозир мен билан ёнма-ён ишлаб ўз касбини ардоқлаётган шогирдларим Нуъмон Сафаров, Ғанижон Азимов, Қобилжон Элбоевлар билан фахрланаман. Бу йил яна икки кишига устозлик қиламан.

Биз йўлга чиққанда қош қорайган эди. Кенг адир бағри ер юлдузлари — Жамолиддин ёққан Ильич нури билан чарақлаб кетди. Кўкрагини «Ҳурмат белгиси» ва III-даражали «Меҳнат шуҳрати» орденлари, Бутуниттифоқ мусобақа ғолиби значоги безаб турган монтёр Жамолиддин Абдулҳакимовнинг сиймоси кўз олдимиздан кетмасди...

О. ЭГАМОВ.

Пахтачилик фанининг баъзи муаммолари

ЕТИЛГАН МАСАЛА

Партия XXV съезди ўнинчи беш йилликда пахтачиликни янада ривожлантиришнинг аниқ режаларини белгилаб берди. 1980 йилга бориб Иттифоқ бўйича камида 9 миллион, Ўзбекистонда эса 6 миллион тонна пахта етиштириш кўзда тутилмоқда. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган «Қишлоқ хўжалик фани самарадорлигини янада ошириш ва унинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш чоралари тўғрисида»ги қарорида бундай дейилади: «...юқори сифатли толаси кўпайган ва механизмлар воситасида ишлов бериш ҳамда йиғиб-териб олишга мосланган, ўртача толали навларининг потенциал ҳосилдорлиги гектар бошига 70-80 центнергача ва ингичка толали навларининг ҳосилдорлиги 40-50 центнергача борадиган тезпишар, вилтга бардошли пахта навларини чиқариш (давлат сорт синовига топшириш) поёнига етказилсин».

Бу каби муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган вазифаларни амалга ошириш учун бутун мавжуд имконият ва резервларни ғўзанинг ҳосилдорлигини оширишга, пахта хом ашёсини ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш ва унинг сифатини яхшилашга сафарбар этиш зарур. Ана шундай резервлардан бири — пахтачиликка ҳали ҳам зарар етказиб келаётган офатлар — ўртача толали ғўзанинг вертицеллёз, ингичка толали ғўзанинг фузариоз вилти ва бошқа касалликлари (илдиз чириш, гоммоз, макроспориоз) ҳамда турли қишлоқ хўжалик зараркунандалари (ўргумчаккана, шира, кўсак қурти, карадрина, беда қандаласи) келтираётган зиённи бартараф қилишдир.

Мамлакатимизда пахтачилик илмининг ва бошқа табиёт фанларининг, техника ҳамда илғор тажриба ютуқларини деҳқончиликда оқилона қўллаш ва қишлоқ хўжалик аҳлининг қаҳрамонона меҳнати туфайли пахта етиштириш ҳам миқдор, ҳам сифат жиҳатдан йилдан-йилга юксалмоқда. Бу юксалиш биринчи навбатда ғўзанинг ҳосилдорлигини ошириш ва совет олимлари етиштираётган янгидан-янги серҳосил, толаси юқори сифатли навларни амалиётга изчиллик билан жорий қилиш эвазига содир бўлмоқда.

Пахтачиликда, айниқса, зўр муваффақиятли ўтган тўққизинчи беш йилликда бу борада катта ютуқлар қўлга киритилди. Сув танқислигига қарамай, Иттифоқ бўйича давлат хирмонига ўрта ҳисобда йилига 7,7 миллион тонна пахта топширилди.

Ўтган беш йилликда пахтачиликнинг ривожланишида вилтга чидамли ва серҳосил «Тошкент-1, 2, 3» навларини етиштириш ва уларни ишлаб чиқаришга тез жорий этиш, айниқса, катта аҳамиятга эга бўлди. Ҳозир бу навлар Ўзбекистоннинг 70 процент пахта майдонида ва пахтачилик билан шуғулланувчи иттифоқдош республикаларнинг далаларида кенг миқёсда экилмоқда. Бу навларни ишлаб чиқаришга тадбиқ қилиш натижасида вилт касаллигининг кенг тарқалишига чек қўйилди ҳамда ундан келадиган зарар кескин камайди (авваллари бу офатдан республикамизда йилига ўрта ҳисобда 10-15 процент пахта нобуд бўлар эди). Аммо, бундан истисно, вилтга қарши кураш масаласи ҳали тўла ҳал этилганича йўқ. Бу жумбоқни ечиш устида йирик илмий коллективлар ва олий мактаблар ходимлари жиддий изланишлар олиб бормоқдалар. Бу борадаги энг кўп тадқиқотлар ғўзанинг вилтга чидамли навларини етиштиришга бағишланган бўлиб, анча самарали натижалар бермоқда.

Аниқроқ айтганда, ҳозир бир неча илмий тадқиқот муассасаларида ғўзанинг вилтга чидамли Госсипиум хирзутум деб аталувчи ёввойи тури маҳаллий навлар билан чатиштирилиб, унга радиоактив фосфор (Р32) бериб ёки бўлмаса «Тошкент-1» ва бошқа вилтга чидамли навларни танлаб олиб, кўпайтириш усули билан бирмунча янги, вилтга анча чидамли, серҳосил, толасининг сифати ишлаб чиқаришда мавжуд навларникидан устунлик қиладиган ва бошқа афзалликларга эга навлар ҳамда формалар яратилди.

Г. С. Зайцев номли ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институтида ғўзанинг ингичка толали «С-6029», «С-6030», «С-6035», «С-6037» каби янги навлари, ўртача толали «Қизил Равот», «С-2602», «С-2606», «Мутант-7» навлари етиштирилди. Улардан биринчи бешта нав районлаштирилмоқда.

СоюзНИХИнинг Андижон филиалида, Термиз ва Бухоро тажриба станцияларида «164-Ф», «167-Ф», «169-Ф», «Т-7», «Т-9», «Бухоро-1» ва бошқа навлар яратилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ўсимликлар экспериментал биологияси институтида эртапишар «АН-Экспресс»-1,2», «АН-Ўзбекистон-2,3», «Тошкент-4», «АН-505», фақат вилтгагина эмас, балки сув танқислигига ҳам анча чидамли «АН-401-У», «АН-402» (табиий ҳолда япроғини кузда тўкиб юборадиган), «АН-403», «АН-405» (паст бўйли, чилги), «АН-406» «АН-407», «АН-408» ва бошқа пахта толаси IV—V типли навлар етиштирилди. Улар ҳозир давлат синовидан ўтмоқда ва айрим хўжаликларда кўпайтирилмоқда.

Илмий-текширишлар шу нарса аниқландики, вилт касаллигини келтириб чиқарувчи микроорганизмларнинг, жумладан, Ўзбекистоннинг турли табиий шароитида энг кўп тарқалган вертицеллёз дахлиё замбуруғининг ҳар хил форма-штаммлари учрайди. Бу штаммлар яшаш шароити таъсирида доим ўзгариб туради. Натижада уларнинг турли физиологик хусусиятга эга, баъзан ташқи тузилишидан бир-биридан фарқ қилувчи, айрим ғўза навларига нисбатан ҳар хил даражада таъсир қилувчи янги-янги шакллари пайдо бўлиб туради. Ғўзанинг у ёки бу янги навини ўстириш ва кўпайтириш даврида замбуруғнинг айни ўша навга мослашган формалари танланади ҳамда улар тупроқда йиғила боради. Жумладан, ҳозир Ўзбекистон, Тожикистон ва Қирғизистонда юқорида қайд этилган замбуруғнинг учта физиологик хусусияти бўйича бир-биридан фарқ қилувчи шакллари аниқланган. Улардан биринчиси ғўзанинг «108-Ф» каби навини кучли касаллантирса, «Тошкент» навларига сезиларли таъсир кўрсатмайди. Иккинчи ирқий шакл эса «108-Ф»ни ҳам, «Тошкент» навларини ҳам бир хилда касалликка чалинтира олади. Учинчи тури — булар ўртасидаги оралиқ форма бўлиб, «108-Ф» ва «Тошкент» навларини кучсиз касал қилиш хусусиятига эга, «Тошкент» навлари тупроқда иккинчи турининг тўпланишига олиб келади.

Шу сабабли кейинги йилларда ишлаб чиқариш шароитида янги навларнинг жумладан, «Тошкент» навларининг ҳам вилтга чалиниши ортиб бормоқда. Бу эса ўз навбатида вилт касаллигини қўзғатувчи замбуруғнинг ғўзага мослашиш қобилиятини ҳисобга олишни, касалликка чидамли навларни етиштириш бўйича илмий ишларни тўхтовсиз давом эттириш ҳамда ишлаб чиқаришга ўз вақтида янги-янги навларни жорий қилиш ва нав алмашиш жараёнини тез-тез ўтказиб туришни тақозо этади. Ғўзанинг ёввойи ва маданий турлари орасидан замбуруғнинг иккинчи ҳамда бошқа турларига бардошли формаларини топиш ва бундай формаларни комплекс чидамли навлар етиштиришга жалб қилиш зарур. Эндиликда бир турга оид, аммо бир-биридан анча олис токсономик группаларни ўзаро ва ҳар хил турларини бир-бири билан чатиштириш, мураккаб дурагайлаш радиациан (айниқса, ўсимликлар тараққиёт жараёнининг маълум босқичларида улар организмига радиоактив элементлар киритиш) ва кимёвий мутагенез усулларидан кенг кўламда фойдаланиш даркор.

Ҳозир илм-фан ғўзанинг вилтга чидамлилик белгисининг физиологик моҳияти ва бу касалликнинг сабабчиси бўлмиш замбуруғнинг модда алмашиш жараёнида ҳосил бўладиган токсин (оғу)ларнинг кимёвий таркибини аниқлаш борасида ҳам анча-мунча муваффақиятларга эришди. Масалан, биз бундан ўн йилдан зиёдроқ аввал фақат ғўзадагина учрайдиган «полифенал-госсипол ва шунга ўхшаш моддалар ғўза организмида вертицеллёз вилтига қарши курашда «қурол» воситасини бажариши мумкин» — деган фикр билдиргандик. Ҳамда уни маълум даражада тасдиқловчи илмий тажрибалар ўтказган эдик. Кейинги йилларда бир группа Америка олимлари, шунингдек Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг биорганик-кимё бўлими (академик О. С. Содиқов), ўсимликлар экспериментал биологияси институти (М. Авазхўжаев) ва СССР Фанлар академиясининг А. Н. Бах номидаги биокимё институти (Л. В. Мейлицкий) ходимлари ҳамкорликда ғўзанинг вилтга бардош бериш хусусияти унинг тўқималарида фитоалексинлар деб аталувчи моддалар тўпланиши билан боғлиқ эканлигини аниқладилар. Бу олимлар фитоалексинлар ўзининг кимёвий табиати бўйича юқорида зикр этилган госсипол, госсиполсимон (гемигоссипол изогелигоссипол, вергосин) ва танин моддаларидан иборат эканлигини кўрсатиб бердилар. Госсипол ўсимликда доим ҳосил бўлади ва маълум безчаларда сақланади, қолган фитоалексинлар эса фақат ғўза танасига вилт замбуруғи ёки унинг заҳарли моддалари ўтгандагина (унга жавоб тариқасида) бунёдга келади. Бундан ташқари ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг тажрибалари кўрсатишича, ғўза тўқималарига вилт замбуруғи кириши биланоқ қайд қилинган полифенал моддаларнинг синтези ва парчаланишида иштирок этувчи биологик катализаторлар ферментларининг янги, махсус шакллари (изоферментлари) ишлай бошлайди. Натижада замбуруғ учун ўта заҳарли бўлган моддалар пайдо бўлади ва улар ушбу паразитни ўлдиради ёки ривожланишини тўхтатиб қўяди. Лекин ғўзанинг бундай ўзини ҳимоя қилиш реакцияларининг йўналиши ва тезлиги ўсимликнинг физиологик ҳолатига (айниқса ёши), ташқи шароитига, замбуруғнинг миқдори ва кучига қараб ўзгариб туради.

Ўз навбатида вилт замбуруғининг ҳам ўзига хос ўсимлик билан курашиш ва унга мослашиш «қурол»лари бор. СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институтининг тадқиқотларига биноан, вилт замбуруғи кучи (вирулентлиги) ортган тақдирда унинг танасида оқсил моддаларининг янги, махсус формаларини ҳосил қилади. Замбуруғнинг вирулентлиги турлича бўлган шакллари бир-биридан ўзининг махсус пиктиназалар деб юритилувчи (ҳужайра қобиғида, шу жумладан, олий ўсимлик қобиғида бўладиган пектин моддаларини парчаловчи) ферментларининг активлиги билан ҳам фарқ қиладилар. Бу ферментлар юқорида қайд этилган ғўзанинг асосий «кураш қурол»лари — фенол моддаларининг таъсирига ҳам турли даражада бардошлик хусусиятига эга. Шубҳасиз, бундан буён ҳам ушбу соҳаларда илмий-тадқиқотлар янада чуқурлаштирилса ва кенгайтирилса, олий ўсимлик билан паразит орасидаги ўзаро энг нозик ва мураккаб муносабат сирлари аён бўлади. Бу эса ўз навбатида ғўзани вилт касаллигидан асрашда катта имкониятлар яратиб беради.

Н. НАЗИРОВ,
В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг мухбир аъзоси, биология фанлари доктори, профессор.

РЕСПУБЛИКА КАСАБА СОЮЗ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон қишлоқ касаба союз ташкилотлари 1 миллиондан ортиқ кишини ўз сафларида бирлаштириб турибди. Деҳқонлар ва чорвадорлардан 830 минг киши социалистик мусобақада актив қатнашиб, ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларга эришмоқда. Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи ва хизматчилари касаба союзининг 7 январда Тошкентда бўлиб ўтган республика конференциясида шу рақамлар тилга олинди.

Ўз сафларида 3,7 миллиондан кўпроқ кишини бирлаштирган ҳамма тармоқ касаба союзларида ҳам ҳисобот-сайлов конференциялари бўлиб ўтди. Конференцияларда партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленуми ҳамда Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг қарорлари асосида касаба союзлари олдида турган вазифаларга катта эътибор берилди.

Касаба союз ташкилотлари ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, ишнинг сифатини яхшилаш учун социалистик мусобақа шаклларини тинмай такомиллаштиришлари, энг яхши коллективлар, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг тажрибасини ўрганиб, кенг оммалаштиришлари кераклиги уқтириб ўтилди.

Конференцияларда тармоқ касаба союзлари раҳбар органларининг янги состави, тармоқ касаба союз съездларига делегатлар сайланди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЖАНГОВАР ЧАҚИРИҒИГА ЖАВОБАН

КЕЧАГИ РЕКОРД— БУГУН НОРМА

Гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришни таъминлаш, шаҳарларнинг ва саноат марказларининг аҳолисини шу маҳсулотлар билан таъминлашни яхшилаш — партия, совет ва хўжалик органларининг, хўжаликлар раҳбарлари ва мутахассисларининг, барча колхозчилар ва совхоз ишчиларининг энг зарур вазифасидир.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАКТУБИДАН.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитетининг октябрь (1976 йил) Пленумида сўзлаган ёрқин нутқида чорвадорлар олдига жуда катта вазифаларни қўйди.

— Чорвачилик соҳасида катта вазифалар турибди, — деди Леонид Ильич. — бу соҳада мол туёғини кўпайтириш тадбирлари билан бир қаторда сифат кўрсаткичларига, самарадорликни оширишга ҳам кўпроқ эътибор бериш керак. Лоақал гўштбоп чорвачиликни ривожлантириш, қорамолларни сўқимга ва яйловда боқишнинг интенсив методларини жорий этиш каби резервларни кўрсатиб ўтмоқчиман. Мутахассисларнинг фикрича, бу чорва давлатга сотиладиган чорва молларининг ўртача вазнини кам деганда 350-400 килограммга етказиш имконини берган бўлур эди. Ҳозирги миқёсларимизни эътиборга олганда, қўшимча равишда бир ярим-икки миллион тонна гўшт олиш мумкин.

— Бу қимматли маслаҳат биз, чорвадорлар учун жанговар программадир, — дея сўз бошлади совхоз директори Михаил Ефимович Красильников давра суҳбатида,

— Ўтган хўжалик йилида **чорва комплексимизда 3.245 тонна сут, 559 тонна гўшт, 4 миллион 455 минг дона тухум тайёрланди. Шундан 2.829 тонна сут, 395 тонна гўшт ва 3 миллион 160 минг дона тухум тайёрлов ташкилотларига топширилди.**

Суҳбатга бош зоотехник Владимир Савкин аралашди. У рақамларни мутахассисга хос талабчанлик билан таҳлил қилди, асосий эътиборни қиш фаслида сигирлар сутини ошириш, бўрдоқичиликни янада ривожлантиришга қаратди.

«МАЛИК» СОВХОЗИ ЧОРВАДОРЛАРИ ИЗЛАНИШДА

— Комплексимизда ўтган йили **ҳар бош сигирдан 4.145 литрдан сут соғиб олинди,** — деди у, — лекин бу ўртача кўрсаткич. Илғор соғувчиларимиз 4600-4800 литрлик маррани эгаллади. Масалан, донгдор соғувчи Ашургул Эрназарова боқимидаги сигирлардан 120 тонна серқаймоқ сут соғиб олди. Тўққиз соғувчимиз шундай кўрсаткичга эришди. Мария Дедкова, Мария Пожарская, Зоя Марковалар ҳам «Ҳурмат тахтаси»дан муносиб ўрин олишди. Пешқадам соғувчилар сафи тобора кенгаймоқда.

Пахтачиликда ялпи тонна ҳосилдорликни ошириш ҳисобига кўтарилса, чорвачиликда сут ҳар бош сигирнинг маҳсулдорлигини ошириш ҳисобига кўпайтирилади. Чорвачиликда масаланинг нозик томони шундаки, сут йилнинг тўрт фаслида ҳам бир меъёрда кўпайтириб борилиши керак, бир фаслда камайган сутнинг ўрнини иккинчи фаслда тўлдираман деган чорвадор хато ўйлайди ва ютқазади. Совхозимизда қиш фаслида ҳам сутни камайтириб қўймаслик учун қаттиқ кураш олиб борилмоқда.

Шундай қилмасак бўлмайди. Чунки бошқа фаслларнинг юки оғир, қиш фаслидан қолган боқимандани кўтара олмайди. Ўз-ўзини танқид тарзида шуни айтайки, бултур сутни ўн бир тонна камайтириб қўйдик. Бу фавқулодда ҳолат деб қораланиши лозим бўлган жуда катта нуқсон! Қиш фаслида сигирлар маҳсулдорлигини ошириш йўли билан баҳор фаслига ўтгунча шу боқимандани узишимиз шарт. Нима дедингиз, Ашургул опа?

Ашургул Эрназарова бош зоотехникнинг фикрига тўла қўшилди.

— Қиш фаслида сут етиштиришни кўпайтириш бош вазифамиздир, — қўшимча қилди у, — бунинг учун етарли шарт-шароит бор. Лекин қоидани бузмаслигимиз керак. Бу билан нима демоқчиман? Ҳадемай кўпчилик сигирлар сутдан чиқади. Аниқроқ қилиб айтганда, сигирларнинг туғиш фурсати яқинлашяпти. Маълумки, туғишига 55-60 кун қолганда сигирлар соғишдан тўхтатилади. Ўшангача парваришни кучайтириб, маҳсулдорлигини оширишимиз даркор.

Соғувчиларимизга шундай маслаҳат бераман: қиш фаслида ҳеч-ким ўз боқимидаги сигирлар ёнидан узоққа кетмасин, вақтида озуқаси, сувини берсин, соғсин. Сигирларни ўриндошлик йўли билан бошқа кишилар соғишига йўл қўймайлик. Сигирлар бор сутини ўзи ўрганган, уни яхши парвариш қилган соғувчиларгагина беради. Баъзан асосий соғувчилар ўрнида уларнинг қизлари, келинлари пайдо бўлиб қолади. Бунга йўл қўймайлик.

Ашургул опа сигирларни сут беришига қараб озиқлантириш масаласига тўхталди. Кўп ва серқаймоқ сут бераётган сигирларга озуқани кўпроқ бериш зарурлигини, акс ҳолда улар сутини камайтириб қўйишини айтди. Айни кезда кам маҳсулли сигирлар парваришини кучайтириш йўли билан уларнинг маҳсулдорлигини ошира бориш сут етиштиришни кўпайтиришнинг резерви эканини айтди.

Суҳбат гўшт етиштириш мавзуига кўчди. Шуни таъкидлаш керакки, «Малик» совхози қорамолларни бўрдоқи ва сўқимга боқишда республикамизда рекорд кўрсаткичга эришиб келяпти. Ўтган йили **ҳар бош қорамолнинг тирик вазни ўртача 700 килограммга етказилиб гўштга топширилди, 800-820 килограмм тош босадиган қорамоллар бор.** Бундай муваффақиятнинг сири нимада?

— Биз эришаётган муваффақиятга ҳамма колхозлар, совхозлар ҳам эришиши мумкин ва лозим, — деди бош зоотехник, — гап шундаки, боқувга қўйиладиган чорва молларини насли, ёши, вазни ва бошқа белгиларга қараб тўғри танлай билиш керак. Пода бир хил бўлса, чорва моллари озуқани баравар еб, баравар семиради. Қари қорамоллар подасига ёш қорамолларни аралаштириб бўлмайди. Бундан ташқари, боқув муддатини иложи борича қисқартириш, фурсатни аниқ белгилай билиш ҳам катта аҳамиятга эга.

— Сизларда фурсатни белгилашда қандай йўл тутилади? — сўрадик бош зоотехникдан. У нимадир демоқчи бўлиб оғиз жуфтлаган эди, сўзни директор илиб кетди:

— Биз 1977 йилнинг биринчи ярмида гўштга топшириладиган қорамолларни ўтган йили эрта куздаёқ боқувга қўйган эдик. Ўша қорамоллар ҳозир кутилганча семириб, яхши тарози босяпти. Эрта-индин уларни гўштга топшириб, ярим йиллик планни бажарамиз, пландан ташқари топширган гўшт учун оширилган баҳода пул оламиз. Айни кезда йилнинг иккинчи ярмида гўштга топшириладиган қорамолларни шу кунларда комплексда боқувга қўямиз. Хуллас, давлатга гўшт топширишни конвейер усулида олиб борамиз.

— Ҳар бош қорамол бир кеча-кундузда бир килограммгача семиряпти, — сўзини давом эттирди бош зоотехник, — бунга ҳам ҳамма жойда эришса бўлади. Баъзи хўжаликларда боқувга қўйилган қорамоллар, қўйлар, чўчқалар парвариши муддати чўзиб юборилади. Натижада ем-хашак ортиқча сарф бўлади, кўп меҳнат кетади. Оқибатда маҳсулот таннархи қимматга тушади. Бунга йўл қўйиб бўлмайди.

Гўшт етиштиришни кўпайтириш борасида шундай қарорга келинди. **700 килограммдан кам тош босадиган қорамолларни гўштга топширишга йўл қўймаймиз, новвосларни дарҳол боқувга қўямиз, «ремонт»га чиқарилган барча турдаги қорамолларни бўрдоқичилик бўлинмасига дарҳол ўтказамиз, уларнинг ўрнини ғунажинлар билан тўлдирамиз. Чорва молларнинг бир кеча-кундуздаги семиришини саккиз юз-минг граммдан камайтирмаймиз. Давлатга гўшт топшириш ярим йиллик планини тез фурсатда бажарамиз, ўринма-ўрин янги пода туркумини боқувга қўямиз...**

Даврада ўтирган молбоқарлар, ем-хашак тайёрлаш бригадаси аъзолари, механизаторлар, ҳисобчи-иқтисодчилар совхоз чорвачилигида кечаги рекорд бугун норма бўлиб қолаётганини мамнунлик билан қайд қилдилар, ўнинчи беш йилликнинг иккинчи босқичи — 1977 йилда ҳар бир ходим, қолаверса, бутун комплекс коллективи энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш, интизом ва тежамкорлик учун, самарадорлик ва сифат учун курашиши лозимлигини айтдилар. Хотиржамлик, бепарволикка берилмаслик керак! Маъмурият ва партия ташкилоти шунга эътиборни кучайтириш лозим.

Биз КПСС Марказий Комитетининг куни кеча газеталарда эълон қилинган Мактубидан руҳланиб, чорвачилик маҳсулдорлигини янада оширишга 1977 йилга мўлжалланган ўз социалистик мажбуриятларимизни бажариш учун барча чораларни кўришга аҳд қилдик.

Ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида 3.350 тонна сут, 550 тонна гўшт, 4,5 миллион дона тухум етиштирамиз. Давлатга 3.000 тонна сут, 425 тонна гўшт, 3,5 миллион дона тухум топширамиз. Ҳар бош сигирдан 4.400 литрдан серқаймоқ сут соғиб олинишига эришамиз. Гўштга топшириладиган қорамолларнинг тирик вазнини 700 килограммдан камайтирмаймиз. Қиш фаслида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан кунига ўртача 1200 килограмм кўп сут тайёрлаяпмиз, суръатни сира сусайтирмаймиз, балки оширамиз.

Бир центнер сут таннархини 16 сўмгача, гўштни 100 сўмга келтирамиз, тухум баҳосини кескин арзонлаштирамиз.

Уз боқимидаги сигирлардан 120 тоннадан сут соғиб олган А. Эрназарова, М. Дедкова, О. Месяцева, Г. Фролова, Л. Белкова, З. Маркова, Г. Валинуроваларнинг, бузоқларнинг бир кеча-кундузлик семиришини 900 граммдан ошираётган Е. Клименко, А. Худойбердиева каби бузоқбоқарларнинг, қорамолларнинг тирик вазнини 700 килограммдан ошириб гўштга топшираётган М. Тоиров, Л. Шамсиев, М. Круглиев, М. Бочатов сингари молбоқарларнинг, ҳар бирлари 600 минг донадан зиёд тухум йиғиб олаётган Э. Велиева, А. Двуречинская, Л. Кривобокова каби товуқбоқарларнинг илғор иш услубини ҳамманинг мулкига айлантирамиз.

КПСС Марказий Комитетининг Мактубига жавобан чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, сортини яхшилаш учун қатъий курашамиз.

Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг чорвачиликни комплекс тараққий эттириш, қишловни намунали ўтказиш, қиш фаслида сут, гўшт, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришдаги тажрибаси ибрат олишга лойиқдир.

Суҳбатни ёзиб олувчилар:

М. НАЗАРОВ,
А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ИЛҒОРЛАР ДАЪВАТИ

Андижондаги Володарский номли тикувчилик фабрикасининг ишчиси, КПСС XXV съездининг делегати Жаннатхон Эминова 1978 йилнинг март ойи ҳисобига ишлай бошлади. У меҳнат илғорлари бўлган хотин-қизларнинг область слётида ўзининг ана шу муваффақияти тўғрисида гапириб берди.

Слёт қатнашчилари областнинг барча хотин-қизларига мурожаат қилиб, уларни Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақани кенг авж олдиришга даъват этдилар.

ШЎР ЮВИШ ҚИЗҒИН

Хоразм области сув хўжалиги ходимлари ирригация шохобчаларини барвақт тайёрладилар. Область территориясидаги 113 канал ва магистрал суғориш тармоқлари ўз вақтида тозаланди, бунинг учун қарийб етти миллион куб метр тупроқ ишлари бажарилди. 86 экскаватор, 62 бульдозер, 23 землесос ишга солиниб, гидромеханизаторлар икки-уч сменада ишладилар. Гидроиншоотлар ремонти сифатли ўтказилди.

Область хўжаликлари ички сув йўлларини тахт қилиш, ерларни шўр ювишга тайёрлаш ишларини поёнига етказмоқдалар. Илғор колхозлар ва совхозлар шўр ювишни бошлаб юбордилар. Хонқа районидаги Охунбобоев номли, Боғот районидаги Нариманов номли, Гурлан районидаги «Коммунизм», Янгиариқ районидаги «Москва» колхозлари ҳар томчи сувнинг қадрига етиб, тупроқнинг шўрини ювишни сифатли ва жадал суръат билан ўтказаётирлар.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

▲ **БЕРЛИН.**

ДЕНГИЗ ФЛОТИ ЎСМОҚДА

ГДРнинг денгизлар орқали қилаётган ташқи савдосида бутун товар оборотнинг қарийб 45 проценти республиканинг ўз савдо флоти ҳиссасига тўғри келмоқда. Савдо флоти қарийб 8 минг денгизчи хизмат қилаётган 200 кемадан иборат.

Ўтган йили ГДРнинг савдо флоти 7 та янги кема билан, шу жумладан «Нептунверфт» кемасозлик корхонасида қурилган «Посейдон» типидаги 5 та такомиллаштирилган кемаларга эга бўлди, ғоят оғир юкларни ташийдиган махсус «Броккен» теплоходини олди. Бу теплоход узунлиги 55 метр ва диаметри 7 метр бўлган 550 тоннагача вазндаги агрегатларни таший олади. Электростанциялар ва йирик химия иншоотлари қуриш учун бундай агрегатларни етказиб бериш жуда муҳим иш ҳисобланади.

ГДР танкер флотининг ташийдиган юк ҳажми 1971 йилги 321 минг тоннадан ҳозир 441 минг тоннага етди.

▲ **ПРАГА.**

ШИМОЛИЙ ЧЕХИЯ КОНЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Шимолий Чехия қўнғир кўмир ҳавзасининг кончилари беш йилликнинг иккинчи йилини жуда катта меҳнат унумдорлиги билан кутиб олдилар. «Мост» карьерида бир сменада энг кўп кўмир қазиб чиқаришга эришилди. Бу ерда бир сменада 13.450 тонна кўмир қазиб чиқарилиб, илгари эришилган маррадан 428 тонна ўзиб кетилди. Ҳавзадаги бошқа корхоналар ҳам янги йилнинг дастлабки кунларида юксак меҳнат унумдорлигига эришдилар.

Шимолий Чехия кўмир ҳавзаси социалистик Чехословакияда янги очилган истиқболли конлардан биридир. Бу ҳавза асосан социалистик қурилиш йиллари мобайнида жуда тез ривожланди. Кончилар ўтган йили биринчи марта 60 миллионлик маррадан ўзиб, мамлакатга 62 миллион тоннадан кўп кўмир етказиб бердилар.

▲ **ГАВАНА.**

ДЎСТЛИК ҚУРИЛИШИ

СССРнинг ёрдами билан Ольгина шаҳрида қурилаётган «КТП-1» шакарқамиш ўрувчи комбайнлар заводи Куба беш йиллиги иккинчи йилида ишга тушириладиган муҳим объектдир. Мана шу катта машинасозлик корхонаси ишга туширилганидан кейин шакарқамиш йиғиб олишни механизациялаш, шакарқамиш плантацияларида меҳнат унумдорлиги ва умуман йиғим-теримда самарадорликни оширишда ҳал қилувчи қадам қўйилади.

Завод ўзининг биринчи маҳсулотини шу йилнинг ўзидаёқ берабошлайди.

(ТАСС).

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ БУЮРТМАСИ БИЛАН

▲ БЕРЛИН. «Варнов-Ферфт» кемасозлик корхонаси 30 йил мобайнида кичик балиқ овлаш катерларидан бошлаб қудратли контейнеровозлар ясаб чиқарувчи корхонага айланди. Ванемюнддаги шу кемасозлик заводининг ишлаб чиқариш объектлари 20 минг квадрат метр майдонга жойлашган. Олти мингдан кўпроқ ишчилар ва инженерлар фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларидан фойдаланган ҳолда кемалар ясаб чиқармоқдалар.

Кейинги йигирма йил ичида бу ерда 207 та океан юк кемалари сувга туширилди. Варнемюндда қурилган кема Волга, Дон дарёларида, Узоқ Шарқ дарёларида сузиб юрибди. Бу ерда СССРнинг савдо флоти учун 26 та кўмир ва руда ташувчи кемалар серияси қурилди. ГДРнинг моҳир кемасозлари қўли билан яратилган «Меркур» типидаги контейнеровозлар ҳам совет байроғи остида сузмоқда.

(ТАСС).

ПОЛЬША. Мамлакат автомобиль заводлари конвейерларидан ҳар йили минглаб турли хил автомобиллар чиқади. Совет қурилиши йилларида республика автомобиль саноати юксак ривожланган тармоқлардан бўлиб қолди. Енгил машиналар билан бирга юк автомашиналари, автофургон ва автобуслар ишлаб чиқариш ҳам кенг ривожланяпти. Суратда: Варшавадан унча узоқ бўлмаган Елч шаҳридаги «Елч» автомобиль заводи цехларидан бирининг умумий кўриниши.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ЯНГИ ЙИЛНИНГ ЭСКИ МУАММОЛАРИ

Америка савдо-саноат доираларининг «Ньюсуик» журнали социализм ва капитализм мамлакатлари иқтисодий ривожининг якунларини таққослаб, янги йил арафасида бундай деб ёзди: «СССРда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши тўғрисида эълон қилинган маълумотлар бу мамлакатга ўз муваффақиятлари билан фахрланиш учун ҳамма асосларни беради. Ҳолбуки, саноат жиҳатидан ривожланган (Ғарбдаги — **редакция**) айрим мамлакатлар иқтисодий ривожининг якунлари билан танишганимизда ошкора безовталик ва маълум даражада умидсизлик тўлқинини кўриб турибмиз».

«Ньюсуик» журнали жаҳон капиталистик экономикаси 1976 йилги қисқа муддатли жонланишдан кейин энди яна кризис минтақасига тойиб бораётганлигини, капиталистик мамлакатлар учун аянчли бўлган ана шундай баҳо бериш учун асос бўлади, деб ҳисоблайди. Масалан, АҚШ экономикаси ривожидаги «ёзги танаффус» кутилганидан кўра узоқроқ давом этди ва қишки танаффусга айланиб кетиш хавфи остида турибди, деб ёзади журнал.

Ғарбда 1977 йил тўғрисидаги тахминлар бундан ҳам умидсизроқ оҳанг касб этмоқда. Жумладан, саноат жиҳатидан ривожланган 24 та капиталистик мамлакатнинг иқтисодий сиёсатини мувофиқлаштириб туриши лозим бўлган иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилоти ўзининг сўнгги маълумотида: «1977 йил истиқболлари июлдаги тахминлардан анча ёмонроқ» деб уқтиради. Франция президенти Жискар д' Эстэн унга ҳамоҳанг бўлиб, яқинда «янги йил енгил бўлмайди» деган гапни айтди.

Ғарбда кейинги қирқ йил мобайнида энг чуқур илдиз отган 1974—1975 йиллардаги иқтисодий кризис сурункали оммавий ишсизликка сабаб бўлди, бу эса, халқаро меҳнат ташкилотининг кейинги маълумотларига қараганда, индустриал жиҳатдан ривожланган капиталистик мамлакатларда камида 42 миллион кишини, шу жумладан ишсизларнинг ўзи ва уларнинг оила аъзоларини моддий маҳрумликка маҳкум этди. Бунинг устига ёшлар ўртасидаги ва майда миллатлар (масалан, АҚШдаги негрлар) орасидаги ишсизлик ўртача даражадан анча юқори бўлиб турибди. Бу эса капиталистик дунёдаги социал вазиятни портлаш хавфи остида қолдирмоқда. Америкадаги ҳафталик «Тайм» журнали бу вазиятни «Бикфорд шнури ёниб турган бомба ҳар дақиқа портлаб кетиши мумкин», — деб таърифлайди.

Иқтисодий таназзул ва турғунлик ҳукм суриб турган бир пайтда пулнинг қадри тушиб, нарх-наво кўтарилиб бораётганлиги Ғарб экономикаси ривожининг кейинги йиллардаги ўзига хос белгисидир. Пулнинг қадрсизланиши — даромадларни монополиялар фойдасига ва меҳнаткашлар зарарига қайта тақсимлаш воситаларидан биридир. Монополиялар нарх-навони ошириш ва иш ҳақини оширмаслик йўли билан ўзларининг ўта фойдаларини кўпайтирмоқдалар. Масалан, 1976 йилнинг иккинчи кварталида Америкадаги 451 та энг катта корпорациянинг фойдаси шундан аввалги йилдагига нисбатан асосан нарх-навонинг оширилиши ҳисобига 33 процент кўпайди.

Иккинчидан, ишсизлик ва пулнинг қадрсизланиши аҳолининг энг камбағал табақаларини баттар қақшатади, меҳнаткашларнинг тағин ҳам қашшоқлашувига сабаб бўлади. Чунончи, сенатнинг овқатланиш проблемалари комиссияси маълумотларига кўра, АҚШдаги 37 миллион киши ёлчиб овқатланмаяпти ва федерал ёрдамга жуда муҳтож бўлиб турибди, уларнинг атиги учдан бир қисми озиқ-овқат талони (оч қолган камбағалларга оз миқдордаги хайр-эҳсон) олиб турибди.

Капитал дунёси янги 1977 йилни эски муаммолар даҳмазаси билан бошлади.

ЗИМБАБВЕ ХАЛҚИНИНГ ҚАТЪИЯТИ

Чет эл матбуоти шу кунларда Родезиядаги аҳволга алоқадор бўлган «елиб-югуриб воситачилик қилишнинг янги даври» тўғрисида ёзмоқда. Бу сафар Африка қитъасининг жанубига инглиз дипломати, Родезияга бағишланган Женева конституцион конференциясининг раиси А. Ричард бориб келиб турибди. Унинг елиб-югуришидан мақсад Женева конференцияси ишидаги танаффус вақтида Родезиядаги жанжални «тинчлантириш»нинг Америка—Англия плани деб аталган режага киритиш таклиф қилинган «тузатишларни» «манфаатдор ҳамма томонлар билан», шу жумладан ирқчи режимларнинг бошлиқлари билан ҳам муҳокама қилишдан иборат.

Оғиз кўпиртириб мақталган бу режанинг моҳияти Родезия масаласини ҳал этишни пайсалга солишдан ва пировард натижада Родезияда африкалик қабила бошлиқлари орасидаги сотқин арбоблар бошчилигида қўғирчоқ режимни вужудга келтиришдан иборат. Америка—Англия плани ҳатто бирмунча янгиланган шаклда ҳам ўзининг янги мустамлакачилик характерини ўзгартирмайди. Шу сабабли Женевада Смит режими ва унинг Ғарбдаги ҳомийлари Родезия проблемасини «одилона ҳал этиш» баҳонаси билан шу лойиҳани африкаликларга тиқиштирмоқчи бўлганларида, Зимбабве Озодлик ҳаракатининг раҳбарлари уларнинг бу ҳамма уринишларини дарҳол рад қилганликлари бежиз эмас.

Ричарднинг Смит билан ўтказган учрашуви шуни кўрсатдики, Смит яқин вақт ичида ҳокимиятни Зимбабве халқининг ҳақиқий намояндалари қўлига топшириш масаласини асло жиддий муҳокама қилмоқчи эмас. Аксинча, Смит сурбетлик билан, конференцияда Америка—Англия планининг дастлабки нусхасини қабул қилиш тўғрисидагина гап бўлиши мумкин, деди.

Сиёсий кузатувчилар Англия Родезиядаги ирқчиларга ҳамон эрк бериб келаётганлигига эътиборни жалб этмоқдалар. Чунончи, Ричард ўз сафари вақтида Америка—Англия планида кўзда тутилган ўтиш даври вақтида Англия раҳбарлик ролини ўйнамоқчи эмас, деган гапни такрорлашдан чарчамаяпти. Шу тариқа Смитга сен ўзингни ҳамон аҳволнинг тўла-тўкис хўжайини деб ҳисоблай беришинг мумкин, деб ошкора шаъма қилинмоқда.

Ана шуларнинг ҳаммаси ирқчиларнинг бемалол ҳаракат қила беришларига уларнинг ишончини кучайтираётганлигига ажабланиб бўладими, ахир? Ирқчилар тўдаси Зимбабве ватанпарварларига қарши жабр-зулмни кучайтирганлиги ҳамда Африкадаги мустақил давлатлар — Мозамбик, Замбия ва Ботсванага қарши қуролли иғвогарликларни тўхтатмаётганлиги тасодифий эмас.

Зимбабвенинг ватанпарвар кучлари мамлакатдаги реал ҳокимият жуда қисқа вақт ичида африкалик кўпчилик қўлига берилиши учун музокаралар вақтида ҳам, қурол ёрдамида ҳам курашни давом эттиришга азми қарор берганлар.

В. СЕРОВ,
А. ОСИПОВ.
(ТАСС).

ИМПЕРИАЛИЗМНИНГ ХАТАРЛИ КИРДИКОРЛАРИ

БАҒДОД. (ТАСС). Ироқ Революцион қўмондонлиги кенгаши раисининг ўринбосари Саддам Ҳусайн раҳбарлигида бу ерда Прогрессив миллий-ватанпарвар фронт олий комитетининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлис иштирокчилари халқаро аҳволни, шунингдек олий даражадаги визитлар давомида Ироқ билан бир қанча қардош ва дўст мамлакатлар ўртасидаги алоқаларнинг натижаларини муҳокама қилдилар.

Олий комитет араб озодлик ҳаракатига путур етказишга, унинг прогрессив ғалабаларини йўққа чиқаришга, Фаластин проблемасини фақат империалистик доиралар ва араб дунёсининг реакцион кучларига қулай тарзда ҳал қилишга мажбур этиш йўли билан бартараф қилишга уринаётган империализм ва реакциянинг кирдикорлари хавфли эканлигини уқтириб ўтди. Олий комитет араб миллий озодлик ҳаракатини ва унинг ғалабаларини ҳимоя қилиш мақсадида араб мамлакатларидаги прогрессив кучлар ўртасида ҳамкорлик ва жипсликни кучайтириш зарур эканлигини таъкидлади.

ҚАРДОШЛАРЧА ҲАМДЎСТЛИК

УЛАН-БАТОР. 8 январь. (ТАСС). Монголия олимлари, деди МХР Фанлар академияси президенти академик Б. Ширендиб, МХРП XVII съездининг республикани социал иқтисодий жиҳатдан жадал ривожлантириш соҳасида белгилаган вазифаларини ғоят муҳим иш деб қабул қилди. У Фанлар академиясининг йиллик йиғилишида доклад қилиб, ўтган бир йил мобайнидаги илмий тадқиқотларнинг якунлари тўғрисида батафсил гапирди, навбатдаги вазифаларни таърифлаб берди.

Ҳозирги вақтда Монголия Халқ Республикаси Фанлар академиясига қарашли 14 та илмий-тадқиқот институти, информация хизмати, обсерватория ва бошқа бир қанча муассасалар бор. Бу йил шу муассасаларни ривожлантириш, илмий тадқиқот ишларини олиб бориш учун 46,1 миллион тугрик ажратилади. Бутун халқ хўжалиги сингари фан ҳам аввало ишлаб чиқарувчи кучларни жадал ўстириш ва ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш билан боғлиқ мураккаб вазифаларни ҳал этиши керак. Бу вазифалар СССР Фанлар академияси ҳамда бошқа социалистик мамлакатлар академиялари билан қардошларча мустаҳкам ҳамкорликда ҳал этилади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

▲ ПРАГА. Бу ерда расмий равишда эълон қилинишича, Чехословакиянинг давлат хавфсизлиги органлари ғарб разведкалари фойдасига жосуслик қилишда шубҳаланилган Чехословакия граждани Йозеф Грохманни қамоққа олдилар. Тергов шубҳалар асосли эканлигини тўла тасдиқлади.

▲ ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Бу ерда нарх-наво тобора қимматлашмоқда. Расмий маълумотларга қараганда, кейинги 12 ой ичида сабзавот нархи ўрта ҳисобда 50 процент ошди. Картошканинг нархи 1975 йилнинг декабрь ойидагига қараганда 36 процент қимматлашди. Кўпгина меваларнинг нархи ҳам ошиб кетди. Ўтган йилнинг декабрь ойидагина тухумнинг нархи 9,2 процент ошди, кофе 1975 йил декабрь ойидагига қараганда 32,2 процент қимматлашди.

▲ БРЮССЕЛЬ. Бельгиянинг бош министри Л. Тиндеманс мамлакат чуқур иқтисодий кризисни бошидан кечираётганлигини ва уни бартараф этиш учун кўпгина қийинчиликлар борлигини айтди. Бош министр радио ва телевидение орқали сўзга чиқиб, мамлакат экономикасидаги жиддий тушкунлик 1977 йилда аҳвол қандай бўлишини аниқ айтиш имконини бермайди, деди.

▲ КАНБЕРРА. Ғарбий Австралия штати парламентига 19 февралда сайлов ўтказилади, деди штатнинг бош министри Чарльз Корт. Ҳозирги вақтда Ғарбий Австралияда ҳокимият либерал партия билан аграр партия вакилларидан иборат ҳукумат қўлидадир. Бу сайлов ҳозирги Австралия ҳукумати учун принципиал аҳамиятга эга. Чунки, либерал ва аграр партиялардан иборат ҳукмрон коалиция ҳозирги вақтда олтита штатдан фақат учтасидагина ўз мавқеини сақлаб турибди. Мамлакатдаги штатларнинг ярмида консерваторларнинг обрў-эътибори тушиб кетганлиги натижасида Австралиянинг оппозициядаги лейбористлар партияси вакилларидан иборат ҳукумат тузилди.

▲ БАЙРУТ. Ливандаги хунрезлик мамлакатнинг бошига сон-саноқсиз кулфатлар солди. Дастлабки расмий маълумотларга кўра, аҳолиси қарийб 3 миллион кишидан иборат Ливанда 63 минг киши ўлган, 217 мингдан ортиқ киши ярадор бўлган, 6 минг киши бедарак йўқолган.

▲ АММОН. Исроил марказий статистика бюросининг маълумотларига қараганда Исроил фунтининг нархи бир неча марта туширилганлиги, ўтган йили пулнинг 42 процент қадрсизланганлиги натижасида 1976 йилда мамлакатда иқтисодий вазият кўп даражада оғирлашди. Исроилнинг чет мамлакатлардан қарзи 10,7 миллиард долларга етди. Бу эса қарийб ялпи миллий маҳсулот қимматига тенгдир. Ишсизлик кўпайди. 1975 йилда ишсизлар 3 процентни ташкил этган бўлса, 1976 йилда 5 процентга етди.

(ТАСС).

ҚЎШИҚЧИ ШОИР

Ҳайдар Яҳёев деярли барча шеърлари қўшиқ бўлиб кетган таниқли шоирлардан биридир. Унинг жонажон Коммунистик партияни, қутлуғ она-Ватанни, тинчликни, беғубор дўстликни, бунёдкор меҳнатни, мўътабар онани, соф севги-муҳаббатни таранум этувчи қатор шеърларига муносиб куй басталанган. Бу шоир учун бахтдир.

Мана, қарийб ўттиз йилдирки, Ҳайдар Яҳёев тинимсиз ижод қилади. Муаззам давримизни, унинг улуғворликларини, меҳнаткаш ва фидоий замондошларимизни, уларнинг орзу-интилишларини, кураши ва муҳаббатини мадҳ этади Ана шундай эзгу мавзуларни таранум этган шеърлар шоирнинг «Гулдаста», «Умрим борича» тўпламларида жамланиб, кенг китобхонлар оммасига ҳавола этилди. Бу китоблар шеърият мухлисларининг, ўқувчиларнинг севимли асарларидан бўлиб қолди.

Ҳайдар Яҳёев 50 ёшга тўлди. У ҳамон изланишда, янги-янги асарлар ижод этиш билан машғул. Биз шоирга мустаҳкам соғлик ва ижодий муваффақиятлар тилаймиз. Қуйида унинг янги шеърлари эълон қилинмоқда.

ОЛТИН ҚЎЛЛАР

Эй азиз халқим, сенинг аҳдинг буюк, азминг буюк,
Қудратинг улкан, ишинг, ижод ила жазминг буюк,
Нафратинг ҳам, ғайратинг ҳам, бахт куйинг, назминг буюк,
Коинот янглиғ, кучинг, мардона олтин қўлларинг.

Сен бинокору шифокор ҳам ҳаётпарвар ўзинг,
Заршунос олим, бобо деҳқону ҳам заргар ўзинг,
Гул диёрим маҳзанида тенги йўқ гавҳар ўзинг,
Доимо бунёд этур дурдона олтин қўлларинг.

Иштиёқ бирла сочарсан ерга дур — олтин унар,
Ҳар ниҳолни асрамоқлик сен учун олий ҳунар,
Пахтакорим, пахтадан топдинг абад шону зафар,
Ҳар кўчат бошида жуфт парвона олтин қўлларинг.

Беҳисобдир сен бино этган гигантлар шуҳрати,
Онларингга тенг келолмас қанча йиллар қиймати,
Сенки бунёдкор, ишингда қаҳрамонлик суръати,
Лаҳзада барпо этар кошона олтин қўлларинг.

Ибрат олдинг сен боболар касби, қалби покидан,
Зар яратдинг бу диёрнинг зарра-зарра ҳокидан,
Ҳимматинг, завқинг бинодир Партиям идрокидан,
Шу сабаб олам аро афсона — олтин қўлларинг.

ҚОР

Кеча тонг отгунча тинмай, ёғди гул ўлкамда қор.
Ер юзию, барча кўнгил бўлди қордай беғубор.
Осмон инсон учун сонсиз кумушдан туҳфа, деб,
Ерга дур сочмоққа ҳозир айламиш аҳду қарор.
Қор эмас, чиндан бу гавҳар, толеимиз мисли оқ,
Меҳрибон деҳқон учун бўлгай ажойиб касбу кор.
Қорлар қўйнида ором олса зар тупроғимиз,
Ҳоки узра қор ёғса шод бўлур бизнинг диёр.
Қор босган қир-адирлар, тоғу саҳрою, дала
Ҳусни бирлан маҳлиё ўлкамда ҳар бир пахтакор.
Қор кечиб у чиқди ишга, боз меҳнат қўйнига,
Сафда у ҳозир, унинг бирлан тракторлар қатор.

Вақти чоғ кўнгилда илҳом, кўзлари қор ҳуснида,
Кўзларида қад кўтаргандай яна кенг пахтазор.
Чунки, қор рангидан олган пахтасининг рангини,
У шунинг-чун элда топган меҳнатидан эътибор.

ИНТИЗОРИМДАН БЎЛАК

Сири ишқим ким билур, ёлғиз нигоримдан бўлак,
Кўзларимга ким боқур, кўзи хуморимдан бўлак.
Гар висол онида ёрим гул жамолин кўрмасам,
Тоқат айларму ҳаёт, сабру-қароримдан бўлак.
Узгалар боқса нигорим ҳуснига, ёнгум яна,
Дилда бир дарё тошар, рашк бирла оримдан бўлак.
Гар маломат хотирим этса паришон баъзида,
Ким менга таскин берур, гул юзли ёримдан бўлак.
Яхши кўрмак ишқ сирин яхши кўрмаклик деманг,
Ким билур ҳажрини тунлар ишқу-зоримдан бўлак.
Юзда гоҳида табассум, гарчи дил ошифтаҳол,
Ушбу савдо бошда борким, ихтиёримдан бўлак.
Соғиниш байтини Яҳё, сўз билан изҳор этур,
Унга сўз қўшмаски ҳеч ким, интизоримдан бўлак.

СУБҲИДАМ

Севгилим руҳсоридай гулгун дилором субҳидам,
Бергувчи завқу-наво, кўнгилга ором субҳидам.
Субҳидам янглиғ зилол бахтим, ҳаётим беғубор,
Кел, куйим, созимни ўзга айлагил ром субҳидам.

Поралаб тун пардасин, ўзни намоён айлабон,
Нури олам бирла лиммо-лим тўла жом субҳидам.
Турфа гуллар рақсида булбул ғазалхонинг бўлиб,
Офтобим жилваси ҳам сенга инъом субҳидам.

Интизор дамлар гувоҳи, ёр васлидан нишон,
Севги куйидан мунаввар, нозли айём субҳидам,
Мангу ёшлик бирла ижоду, муҳаббат мафтуни
Айлабон Яҳёни, бердинг унга илҳом субҳидам.

Ҳайдар ЯҲЁЕВ.

АХБОРОТ

СУРХОНДАРЕ

ЧЎЛДА КИТОБ МАГАЗИНИ

Музработ даштларидаги Гагарин посёлкасида «Чўлқувар» деб ном олган янги китоб магазини ишлай бошлади. Магазиннинг китоб жавонлари ва бешта йирик пештахталарида ўн мингдан зиёд турли адабиётлар тахлаб қўйилган. Бино ичига киришингиз билан кўрсатгич жадваллари ва каталогларга кўзингиз тушади. Китобхонлар ўзларига тегишли китобларни бемалол танлаб олиши учун барча қулайликлар мавжуд. Дастлабки куни бир неча минг сўмлик китоб сотилди.

САЛОМАТЛИК ГУЛИ

Катарантус — тропик иқлимда ўсадиган гул, унинг ватани Ҳиндистондир. Бундай қараганда кўзга илинмайдиган, аммо гуллаганда юлдузлар тизимидай бинафша тусга кириб, ўзига диққатни тортадиган бу митти гиёҳ Сурхон воҳасида ўзига иккинчи ватан топди. Академик Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтининг Деновдаги жанубий Ўзбекистон узумчилик ва боғдорчилик селекцияси тажриба участкасида уч йилдан бери бу ўсимликни етиштириш устида иш олиб борилмоқда. Станциянинг илмий ходимлари катарантусни маҳаллий иқлимга мослаштириш устида қунт билан ишладилар. Натижа яхши бўлди. Катарантус ўз ватанидагидек гуллаб яшнамоқда.

БАМ ҚУРУВЧИЛАРИГА

Сариосиё районидаги боғдорчилик ва узумчилик совхозининг ишчилари бултурги йили узум ва турли хил ширин-шакар мевалардан мўл-кўл ҳосил йиғиштириб олдилар. Совхознинг 1-бўлимидаги 2-бригадасида етиштирилган олтинранг олмалар, ширадор шафтоли-ю ноклар, узум ва мевалардан 280 тоннасини Байкал —Амур магистрали қурувчиларига, Сибирь ишчиларига, Москва меҳнаткашларига жўнатдилар.

БЕДАНАЧИЛИК ФЕРМАСИ

Шу йил май ойида Сариосиё районидаги учинчи паррандачилик совхозида тажриба учун Сурхон водийсида биринчи беданачилик фермаси ташкил этилган эди.

— Натижа кутилганидан ҳам зиёд бўлиб чиқди, — дейди совхоз директори ўртоқ С. Тожиев, — бу парранда тутқинликда ҳам жуда яхши ривожланиб тез урчир экан. Қушлар учун тўқилган катак қафасларда улар ўзларини жуда эркин сезадилар, бемалол овқатланиб, завқ билан сайрайдилар.

Узун, кенг ва баланд катак қафаслар икки бўлимдан иборат бўлиб, улардан бирида катта беданалар, иккинчисида ҳали ёш бедана жўжалари парвариш этилмоқда. Улар маккажўхори, буғдой, арпа, тариқ, кўк беда, турли хил витаминга бой бўлган аралаш озуқалар билан боқиляпти. Озуқалар жониворларга берилишидан олдин махсус мосламаларда буғлантирилади.

Совхоз дастлаб Душанбадаги парандачилик фабрикасидан 400 бош бедана сотиб олган эди. Ҳозир уларнинг сони 3000 га яқинлашиб қолди. Она беданалар ҳар куни 180-200 тага етказиб тухум туғади. Орадан 4-5 кун ўтгач бу тухумлар инкубаторияга қўйилади ва 20 кундан сўнг жўжалар очиб чиқади. Шундай қилиб ҳар ойда беданалар сони 350-370 бошга кўпайиб боради. Жўжалар икки ойда етилади. Қисқаси совхоз беданачилик фермасининг истиқболи порлоқ. Келгуси йили беданалар сонини 10 мингга етказиш кўзда тутиляпти.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Насиба Холиқованинг Тошкентдаги Куйбишев райони ошхоналар трестининг қандолатчилик цехига ишга келганига кўп бўлгани йўқ. Ишчан қиз қисқа вақт ичида турли хил торт таомлари тайёрлашнинг бутун сир-асрорини ўрганиб олди. У тайёрлаётган маҳсулотлар доимо аъло сифат билан қабул қилиняпти. Суратда: моҳир қандолатпаз Насиба Холиқова.

И. Глауберзон фотоси.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ АДАБИЁТИДАН

АҒДАРИЛГАН ТАХТ

(РОМАНДАН ПАРЧА)

Жалол ИКРОМИЙ,

Рудакий номидаги Тожикистон ССР Давлат мукофоти лауреати

Тожик совет адабиётининг йирик вакилларидан бири Жалол Икромий кенг китобхонлар даврасида «Олов қизи», «Бухоронинг ўн икки дарвозаси» ва бошқа прозаик асарлари билан машҳур. Утган йили Душанбанинг «Ирфон» нашриётида унинг «Ағдарилган тахт» романи босилиб чиқди. Бу асар «Бухоронинг ўн икки дарвозаси» трилогиясининг учинчи қисмидир. Қуйида шу романдан парча ўқийсиз.

Бақожон ЧК томонга назар ташлаб, ногаҳон гузар фонуси ёруғлигида паранжисиз бир мусулмон аёлни кўриб қолди. Аёлнинг бошида зардўзи дўппи, у худди ўз уйида юргандай бемалол қадам ташлаб келарди. Бақожон аввалига ўз кўзларига ишонмади, бу тожик кийимини кийган бирон рус ё татар аёли бўлса керак, деб ўйлади. Лекин диққат билан қараса, Ҳамрохон экан, унинг кетидан эрига хабар бергани келибди.

Бақожон ҳайрон бўлиб қолди, нима иш қилишини билмади, нега у Насимжоннинг уйига борди, нега у Насимжоннинг уйида бор-йўқлигини суриштириб билмасдан, ҳовлига бостириб кирди? Нега бу хотинга эрингни ўлдираман, деб айтди? Аҳмоқ, нодон! Нодон! Тажрибасиз гўл-гумроҳ! Нотавон хотинларга бақириб, дўқ-пўписа қилиш, уларга ўз ниятини айтиб, қўрқитишнинг нима ҳожати бор эди? Мана энди бу шаллақи, беҳаё хотин ғизиллаб келди, яна паранжисиз, эрига, ЧКга хабар беради, битай деб турган ишни бузадию, йўққа чиқаради-қўяди! Ҳой дариғ, ҳой дариғ!

Бақожон тикилиб қараб, аёлнинг комендант хонаси деразаси олдига борганини ва бировга имо қилганини кўрди. Ичкаридан Насимжонмикин, комендантхона эшигини очиб, аёлни ичкарига киритди... Тамом, оллоҳу акбар! Эй, нодон, содда Бақожон, ишни расво қилдинг, қуйдинг, энди орқангга қайт, юз бошингдан биттасиям омон қолмайди!

Бақожон ўзини қоронғиликка олиб, чироқсиз раста ичида ғойиб бўлди...

Ҳамрохон Насимжонни тирик, соппа-соғ кўриб, бирданига кўзи равшан тортиб, беихтиёр:

— Вой, хайрият-ей, сизни соғ-саломат кўрар эканман-а! — деди-да, стулга ўтириб қолди.

Ҳамрохоннинг паранжисиз келиши ва қўрқинчли аҳволидан ҳайратланган, ҳатто ташвишга тушган Насимжон нима дейишини, нима қилишини билмасди.

— Сизга нима бўлди? Сизга нима бўлди? Нима гап ўзи? — дерди ва гўё у ёрдам сўраётгандек хотинининг, гоҳ ҳайрон бўлиб ўтирган ЧК комендантининг юзига қараб. Аммо Ҳамрохоннинг бир нима дейишга ҳоли йўқ, Насимжоннинг қўлидан маҳкам ушлаб, юзига тикилгани-тикилган эди.

Бу борада комендант ўзини қўлга олиб, ўрнидан турди, сал тинчлансин, деб Ҳамрохонга бир пиёла чой келтириб берди. Ҳамрохон чойни ичиб, енгил нафас олди, жилмайиб эрига қаради-да, деди:

— Ҳайрият идорадан чиқмаган экансиз, йўқса, сизни ўлдиришарди...

— Ўлдиришарди? — кулди Насимжон. — Нима учун, кимлар?

Ҳамрохон бўлган воқеани ва нотаниш одамнинг таҳдид қилганини қисқача айтиб берди.

— Қизиқ! — деди Насимжон бу сафар жиддий.—Ўша одам қанақа экан ўзи? Танимадингизми?

— Йўқ. Тушимда ҳам кўрганим йўқ. Эркак, унча ёш эмасди, ёши ўтиб қолган, соқол-мўйлови мош-гуруч, ўрта бўйли, сал оқсайди... Афтидан, бухороликка ўхшайди, саҳройинамо. Устида нимдош қора сатин чопон бор эди, белини рўмол билан боғлаб олганди, бошида телпак бор эди, бухороча телпак... Кўзлари кинидан чиқиб кетганди. Қўллари ғазабдан титрарди.

— Бунақа одам... — деди комендант, — менинг ҳам эсимда йўқ... ким бўлди экан?

— Агар мол ўғриси бўлганда эди, уйга бунақа бостириб кирмасди, ҳаяжонланмасди ҳам, — деди Насимжон. — бирон жиддий қасди бор одамга ўхшайди... Хайр, қаерга кетди, яна нималар деди?

— Қаёққа кетганини билмайман, мени жабрдийда деди, кейин бугун фосиқ эрнинг қўлидан қутуласиз, деб айтди. Яъни сизни ўлдирармиш.

— Бу воқеани раҳбарларга хабар қилиш керак, — деди комендант. — Раис шу ерда. Ҳали кетганлари йўқ. Ғизиллаб юқорига чиқинг. Синглим, сизни шу ерда кутиб турадилар.

— Майли, — деди Насимжон ва бошқа эшикдан ЧК ҳовлиси томонга чиқиб кетди.

Ҳамрохон комендант билан ёлғиз қолди.

— Кўрган куним қора энди, — деди комендантга. — Агар ўша одам қўлга тушмаса, кимлиги аниқланмаса, хавф-хатардан қутулмайдиган бўлдик.

— Топамиз, — деди бепарволик билан беғам содда комендант йигит. — Бизнинг қўлимиздан қочиб ҳеч қаерга боролмайди.

— Шомми, саҳардами, томдан тушиб, қилар ишини қилиб кетиши мумкин.

— Мен аминманки, шу бугундан бошлаб ҳовлингиз атрофига одам қўйишади. Раисимиз тадбирли киши!

— Энди биз қандай қилиб уйга кетамиз?

— Албатта ёлғиз кетмайсизлар, одам қўшиб беришади. Хотиржам бўлинг!

Шу пайт телефон жиринглади, комендант ким биландир гаплашди. Ҳамрохоннинг хаёли бугунги воқеа билан банд бўлганидан комендантнинг бир оғиз ҳам сўзи қулоғига кирмади...

Хайр, бугун-ку ёнларига одам қўшиб жўнатишар, хўш, эртага-чи, индинга-чи? Нима, Насимжонни ҳар куни одамлар олиб бориб, олиб келиб қўйишадими, анави нияти бузук кишини қачон қўлга олишаркин? Йўқ, уни қўлга олиш осон эмас, яхшиси, то ўша одам қўлга тушгунича Насимжонни бошқа бирон шаҳарга жўнатиш керак. Аммо душмани қасд қилса, ўша шаҳарга ҳам бориши мумкин. Қасди бор одамнинг қўлидан қутилиш қийин. Илойим бирон киши жонингизга қасд қилмасин-да. Агар қасд қилса, албатта, бирон зиён етказади.

Аслида ўзим хосиятсиз эканман, дерди у ўзига-ўзи. Ўзимнинг хосиятсизлигимдан бирон кун ҳам тинчим йўқ.

Насимжон келди, у ўзида йўқ хурсанд эди. Унинг ёнида баланд бўйли, озғин, шапка, қора шим кийган бир киши бор эди. Шеригининг мовий кўзлари, сарғиш сочлари унинг маҳаллий кишилардан эмаслигидан далолат берарди.

— Мана, танишинг, — деди Насимжон ҳалиги эркакка Ҳамрохонни кўрсатиб, — менинг хотиним Ҳамрохон, Бухорода паранжи ташлаб кўчага чиққан биринчи аёл.

Вой ўлай, — деди Ҳамрохон ҳижолат чекиб, нима бало, мен ҳали бепаранжи келдимми?

— Жуда яхши, жуда яхши, табриклаймиз, — деди ҳалиги одам туркий тилда ва Ҳамрохонга қўл узатди. — Менинг фамилиям Ҳабибуллин. Эрингиз билан бирга ишлаймиз. Хўш, бир аҳмоқнинг пўписасидан қўрқдингизми?

— Ҳа, — деди аввалига Ҳамрохон ҳалиги одамнинг олдида ўнғайсизланиб, кейин илова қилди. — У пўписа эмасди.

— Биламан, — деди Ҳабибуллин. — Бу аксилинқилобчиларнинг нағмалари: қўрқитиб, сувни лойқатиб балиқни тутмоқчи бўлишади. Улар сизга ўхшаган муштипар аёлларга зўрликларини кўрсатмоқчи бўлишади. Парво қилманг, уларни ер юзидан қуритиб юборамиз.

— Ҳа, тинчланинг! — деди Насимжон ҳам. — Раис тушундилар, анча-мунча топширик бердилар, мана ҳозир ўрток Ҳабибуллин бизни уйга элтиб қўймоқчи бўляптилар. Мен шунча йўқ десам ҳам бу киши кўнмади.

— Раиснинг фармони, — деб қўйди Ҳабибуллин.

Ҳамрохон ҳалиги ботир кишининг кузатиб қўйишини билиб, кўнгли анча жойига тушди ва лабларига табассум югурди.

— Майли, — деди у Насимжонга, — шу баҳонада бу киши уйимизни кўриб қўядилар. Бир пиёла чой ичиб қайтадилар.

— Ҳа, албатта! — деди Насимжон.

— Ҳеч нима керак эмас, — деди Ҳабибуллин жилмайиб,— сизларнинг соғлиқларингиз керак.

— Хўп, кетдик бўлмаса, — деди Насимжон.

Улар комендант билан хайрлашиб, ташқарига чиқишди. Кўчада ЧК атрофида ҳеч ким йўқ эди. Ҳабибуллин ЧК фонус ёруғида тўхтаб, чўнтагидан папирос қутисини олди, аввал Насимжонга тутиб мулозимат қилди. У миннатдорчилик билдириб рад этгач, ўзи бир дона папирос олиб, лабига қистирди. Гугурт чақиб ёндирди, гугурт то ёниб тамом бўлгунча ушлаб турди-да, кейин ерга ташлаб, кетдик, деди ва чиннифурушлик растаси томон йўл олди. Улар учови қатор боришарди. Ҳабибуллин Насимжоннинг ўнг томонида, Ҳамрохон эса унинг чап томонида эди. Улар қаттиқ-қаттиқ гапиришиб, кулишиб боришарди.

Чиннифурушлик растаси бўм-бўш эди. Гузардан бошланиб, Тоқителпаккача чизилиб кетган бу растанинг узунлиги тахминан бир юзу эллик метрча келарди, раста ўртасида бир фонус хира ёниб турарди, холос. Улар шу растага киришлари билан Ҳамрохонни яна қўрқув, ваҳима босди. У қалт-қалт титрар, эрининг қўлига маҳкам ёпишиб олганди. Улар фонус ёруғи тушиб турган жойга етишгач, кетларидан бир кишининг даҳшатли овоз билан шундай дегани эшитилди:

— Золим, хиёнатчи, тўхта, ҳаққингни ол!

Уларнинг учови ҳам ялт этиб орқага қарашди ва Ҳамрохон кўрган ўша одам тўппонча ўқталиб, нишонга олиб турганлигини кўришди. Улардан бирортаси бирон иш қилишга, бирон нима дейишга улгурмасидан тўппонча овози варанглади, шу ондаёқ Ҳамрохон чинқириб ерга ағдарилди.

Ҳабибуллин ҳам чўнтагидан тўппончасини чиқариб, қарши томонга иккита ўқ узди. Ҳалиги одам ҳам йиқилди.

Бахтидан айрилган Насимжон телбаланиб бақирди-да, Ҳамрохоннинг боши устига энгашди. Ҳамрохон икки қўли билан кўкрагини ушлаганича чалқанча ётарди. Насимжон уни ердан кўтариб, тиззалари устига олди. Хотинининг ҳали жони бор эди. У эрининг яқинлигини сезиб, хиёл кўзини очди ва қони қочган лабларида шармҳаё аралаш табассум пайдо бўлди.

Аз...азиз...азизим! Сиз,... сиз тирик экан... юз... шукур!

— Мен... мен сизнинг қурбонингизман! Ҳамрохон! — деб Насимжон растани бошига кўтариб бақирди. — Азизим! Жоним! Шошманг! Кўзингизни очинг! Наҳотки... наҳотки золимнинг ўқи? Наҳотки сизга тегса?!

Ҳамрохон бир нима демоқчи бўлди-ю, айтолмади. У кўзини юмиб, жим бўлиб қолди ва лабининг бир четидан қизил бир нима сизиб чиқди.

Ҳамрохон! Ҳамрохон, — деди унинг юз-кўзи, лабидан ўпиб Насимжон. — Мени ташлаб кетма! Ташлаб кетма! Кўзингни оч!

Тожикчадан Сами РАҲИМ таржимаси.

ФУТБОЛ

МАВСУМ АРАФАСИДА

1978 йилги жаҳон чемпионати саралаш ўйинларида қатнашувчи СССР футбол терма командаси 6 январь куни Москвада тўпланди.

— Биз Сокольникидаги «Спартак» манежида икки марта машқ ва терма команданинг Москва областидаги Новгородда жойлашган базасида кросс ўтказишни планлаштирдик. Якшанба — 9 январь куни эса, терма команда Италияга учиб кетади, — деди ТАСС мухбирига Симонян.

— Терма команда Италияда янги йилнинг дастлабки ўйинларини ўтказадими?

— Ҳа, биз Италия ёшлар терма командаси билан икки марта, яъни 15 ва 20 январь кунлари учрашмоқчимиз, шунингдек 25 январь куни Перужа вилоятининг терма командаси билан ҳам ўйнаймиз. Италия миллий командасининг Коверччианодаги базасида машқлар ўтказамиз.

Италияга жўнайдиган футболчилар орасида дарвозабонлар — Астаповский ва Гонтарь, ҳимоячилар — Круглов, Хинчагашвили, Шевцов, Ольшанский, Паров, Ловчев, яримҳимоячилар — Минаев, Тарханов, Бурян, Колотов, Коньков, ҳужумчилар — Онищенко, Кипиани, Н. Петросян... каби ўйинчилар бор.

— Терма командага номзодлар рўйхати дастлабки ўйинларда қатнашиш учун жўнаб кетувчилар билан чекланмаса керак?

— Албатта, ён дафтаримда 30 футболчининг фамилияси бор. Уларнинг ҳар бири саралаш ўйинларида қатнашувчи футболчилар рўйхатига кира олади. Бундан ташқари иккинчи апрелда бошланадиган СССР чемпионати давомида ўзларини кўрсатган бошқа футболчилар ҳам шу рўйхатга киришлари эҳтимолдан ҳоли эмас. Биз уларни кузатиб борамиз. Терма команданинг асосий ўзагини аниқлаб олдик, албатта.

— Терма команданинг режалари қандай?

— Февраль ойида ўйинчилар тайёргарликни ўз клубларида давом эттирадилар. Март ойида команда Югославияда бир неча машқ ўйинлари ўтказиши мўлжалланади. Шунингдек 23 мартда Португалия терма командаси билан Лиссабонда ўртоқлик учрашуви ўтказмоқчимиз. 18 апрелдан эса, саралаш ўйинларига тайёргарликнинг якунловчи босқичи бошланади. Бу даврдаги ўйинлар календари жуда зич қилиб тузилган. Буларни эслатиб ўтаман: 24 апрель куни Москвада Греция терма командаси билан, 30 апрель куни Будапештда Венгрия командаси билан ўйинлар ўтказамиз, 10 май куни Афинада грек футболчилари билан, кейин Москвада венгер спортчилари билан жавоб матчи бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/I да **Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак** (12.00), **Аида** (19.00), 10/I да **Доктор Айболит** (12.00), **Дилором** 19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/I да **Қалби олов** (12.00, 15.00), **Қиёмат қарз** (кечқурун, билетлар сотилган), 10/I да **Қалби олов** (12.00, 15.00), **Олтин девор** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/I да **Олифта** (12.00), **Гулбаҳор қани?** (19.30), 10/I да **Гулбаҳор қани?** (12.00, 19.30).

Кино

Подшо Пётр хабашни қандай уйлантиргани ҳақида қисса — «НУКУС» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ, «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Жаҳон бўйлаб 80 кун — «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 10/I да **Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист ЭМИЛЬ КИО раҳбарлигидаги йирик иллюзион ревю иштирокида сўнгги «Циркда арча» томошалари** (10, 13, 16, 19.30).

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ЗООЛОГИЯ ВА ПАРАЗИТОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
паразитология ихтисослиги бўйича кичик илмий ходим вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 28 январгача.

Мурожаат учун адрес: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, А. Ниёзов кўчаси, 1-уй.

●

БУТУНИТТИФОҚ ҚОРАКЎЛЧИЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
АСПИРАНТУРАГА
ҚЎШИМЧА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

шахсий зоотехника (кундузги);
ўсимликшунослик, қишлоқ хўжалик молларини боқиш ва ем-хашак технологияси (сиртқи).

ҲУЖЖАТЛАР — 11 ЯНВАРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: 703000, Самарқанд шаҳри, К. Маркс кўчаси, 47-уй.

●

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТ ҚОБИЛИЯТИНИ ЭКСПЕРТИЗА ҚИЛИШ ВА ИНВАЛИДЛАР МЕҲНАТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ЛАБОРАТОРИЯСИ
бўлимлар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Раҳбарлар: врач, меҳнат экспертизасини ташкил этиш, қишлоқ хўжалигида инвалидларни ишга жойлаштириш (медицина фанлари кандидатлари);
катта илмий ходим: клиник экспертиза (медицина фанлари кандидати);
кичик илмий ходимлар: врач меҳнат экспертизасини ташкил этиш (2 ўрин), клиник экспертиза (2), тадқиқотлашнинг функционал методлари (2), қишлоқ хўжалигида инвалидларни ишга жойлаштиришни ташкил этиш (2).

КОНКУРС МУДДАТИ— 15 январгача.

Мурожаат учун адрес: 700052, Тошкент шаҳри-52, Механическая кўчаси, 5«а»-уй.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси
ЎСИМЛИК МОДДАЛАРИ ХИМИЯСИ ИНСТИТУТИ
вакант вазифага

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Шифобахш ва техника ўсимликлари лабораторияси мудири (фан доктори ёки кандидати).

КОНКУРС МУДДАТИ — 15 ЯНВАРГАЧА.

Ҳужжатлар конкурс шартларига мувофиқ институт директори номига қуйидаги адрес бўйича юборилсин: Тошкент шаҳри, ГСП, М. Горький проспекти, 77-уй.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Нашриёти коллективи КПСС Марказий Комитети Ишлар мудирлигининг партия нашриётлари ишлаб чиқариши бўлими инструктори Мухтор Иноятуллович Девятовга онаси

Орифа Аҳмедовна ДЕВЯТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Телевидение

9 ЯНВАРЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Зарядкага сафланинг. 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — **«Арча байрами»**. Кремлнинг Съездлар саройидан олиб кўрсатилади. 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — **«Броненосец Потёмкин»** (бадиий фильм). 16.00 — **Хоккей: «КВЕБЕК»** (Канада) — СССР. (Канададан олиб кўрсатилади). 18.00 — **Халқаро панорама.** 18.30 — Мультфильмлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Концерт. 19.40 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.40 — **«Ун икки стул»** (бадиий фильм, 4-серия). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати.** 00.30 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20— Мультфильм. 10.30 — **«Физкультура ва спорт»** (тележурнал). 11.00 — В. Воеводин, Е. Рисс **«Кўр меҳмон»** (телетеатрнинг 1-қисми). 12.00 — **Уруш ва тинчлик** (бадиий фильм, 2-серия). 13.20 — **Даврамизга марҳабо** (2-қисм, такрорий кўрсатув). 15.05 — Киноэкран янгиликлари. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Книголандиядаги саргузаштлар. 19.00 — Я. Қурбоннинг янги масаллари. 19.20 — Ўзбекистон чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 19.50 — **Ахборот.** 20.05 — Концерт. 20.45 — Янги қаҳрамонлар ҳақида ҳикоялар. 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — **Телеминиатюралар театри.** 22.00 — **Вақт».** 22.30 — **Уруш ва тинчлик** (бадиий фильм, 4-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

17.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

10 ЯНВАРЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — **«Золушка»** (бадиий фильм). 11.55 — Ҳайвонот оламида. 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.40 — Ярослав Гашек ижоди. 16.40 — **«Чайир бола»** (бадиий фильм). 17.55 — Сиз яратган боғ. 18.25 — «Орлёнок». 19.00— Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.25 — Концерт 19.55 — **Социалистик мусобақа кундалиги.** 20.45 — **«Кумуш карнайлар»** (бадиий фильм). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. 24.00 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Телетеатр. **«Кўр меҳмон»** (2-қисм). 12.20 — **Уруш ва Тинчлик** бадиий фильм, 4-серия). 18.25 — «Дўстлик поезди». 18.55 — Илмий-оммабоп программа. 19.25 — **Халқаро ҳаётнинг актуал проблемалари.** 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.20 — Концерт. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — «Ўлим олдидаги тун» (адабий театр). 22.00 — **Вақт»** (Москва). 22.30 — **Сенинг замондошинг** (бадиий фильм, 2-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05—Болалар учун фильм. 19.35 — Ҳужжатли фильм. 20.35 — Янгиликлар. 20.55 — Фильм-концерт. 21.25 — Олий математика.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.15 — «Табассум» радио журнали. 11.15 — Москва. **«Эрталабки салом».** 12.10 **«Узбекистон ишчиси».** 13.00 — Куркачилик фабрикасидан репортаж. 13.30 — Хатларингизни ўқиб (концерт). 15.10 — Директорлар ўқишмоқда (репортаж). 15.25 — Қўшиқ билан учрашув. 17.40 — Дам олиш киноафишаси. 18.00 — **Москва. Халқаро шарҳловчилар даврасида.** 18.30 — **Чўлқуварлар учун концерт.** 19.20 — **«Ешлик»** радиостанциясининг программаси. 20.25 — Қувноқ тароналар. 21.00 — Республика санъат усталарининг концерти. 22.00 — «Табассум» (такрорий эшиттириш). 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент ЛЕНИН проспекти № 41 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Р. 14116. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 7.